

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

ROZPOČTOVÝ VÝHLED MĚSTA

(BAKALÁŘSKÁ PRÁCE)

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

Autor:

Michaela Jandová

2013

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela JANDOVÁ**
Osobní číslo: **E10082**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Rozpočtový výhled města**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Vypracovat rozpočtový výhled města s využitím ekonomických zásad rozpočtového plánování.

Postup zpracování:

1. Rozpočtové hospodaření měst. Příjmy a výdaje měst.
2. Vazba rozpočtů obcí na další veřejné rozpočty.
3. Metody odhadu budoucích příjmů a výdajů měst.
4. Rozpočtový proces města. Význam rozpočtového výhledu v rámci rozpočtového procesu města.
5. Rozpočtový výhled města, ekonomické zásady jeho tvorby, schvalování a aktualizace.
6. Právní úprava rozpočtového výhledu, jeho struktura, východiska sestavování, obvyklá praxe sestavování v ČR.
7. Sestavení rozpočtového výhledu města.
8. Doporučená praxe tvorby rozpočtového výhledu města.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

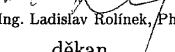
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- PEKOVÁ, J.: Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR. Praha : Wolters Kluwer, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1
PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe. Praha : Grada Publishing, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5
SCHNEIDEROVÁ, I. Rozpočtová skladba a rozpočtový proces. Rožďalovice : REVOS, 2006. 167 s. ISBN 80-9031060-3-4
OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D., Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví. Praha : C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 1. března 2012
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2012

PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30. 4. 2013

.....
Podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ:

Děkuji vedoucímu práce doc. Ing. Milanu Jílkovi, Ph.D. za jeho pomoc a cenné rady při zpracování mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Jiřímu Prantnerovi a Ing. Markétě Melecké, z Městského úřadu Plasy, za praktické rady a ochotu při spolupráci. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině a přátelům za podporu při studiu.

Obsah

Obsah	1
1. Úvod.....	4
2. Rozpočtové hospodaření měst.....	5
3. Příjmy a výdaje měst.....	7
3.1. Členění příjmů měst.....	7
3.2. Daňové příjmy měst.....	8
3.3. Nedaňové příjmy měst.....	9
3.4. Dotace	10
3.5. Návrtné zdroje.....	11
3.6. Členění výdajů měst.....	12
3.7. Výdaje měst na financování činností jimi zajišťovaných.....	13
3.7.1. Výdaje na financování veřejných statků	13
3.7.2. Výdaje související se splácením návratných finančních prostředků	14
3.7.3. Výdaje na nenávratné platby	14
3.7.4. Výdaje související s finančním investováním.....	14
4. Vazba rozpočtů měst na další veřejné rozpočty	15
5. Metody odhadu budoucích příjmů a výdajů měst	16
6. Rozpočtová skladba	18
7. Rozpočtový proces města.....	19
7.1. Rozpočtové zásady.....	19
7.2. Rozpočet.....	20
7.2.1. Struktura rozpočtu.....	21
7.3. Rozpočtový proces.....	21
7.3.1. Rozpočtové provizorium.....	23
7.4. Význam rozpočtového výhledu v rámci rozpočtového procesu města	24
8. Rozpočtový výhled.....	25
8.1. Rozpočtový výhled a jeho právní úprava.....	25

8.2.	Struktura rozpočtového výhledu	25
8.3.	Východiska sestavování rozpočtového výhledu, schvalování a aktualizace.....	25
8.3.1.	Analýza hospodaření města.....	26
8.4.	Přínosy rozpočtového výhledu	27
8.5.	Obvyklá praxe sestavování rozpočtového výhledu v České republice	28
9.	Metodika	29
9.1.	Cíle.....	29
9.2.	Zdroj dat.....	29
9.3.	Analýza hospodaření minulých let.....	29
9.4.	Odhad příjmů	31
9.5.	Odhad běžných výdajů.....	34
9.6.	Plán akcí a investic.....	35
9.7.	Dluhová služba a stav volných peněžních prostředků.....	36
10.	Sestavení rozpočtového výhledu města.....	37
10.1.	Představení města Plasy	37
10.2.	Analýza hospodaření minulých let.....	38
10.2.1.	Vývoj počtu obyvatel	38
10.2.2.	Vybrané ukazatele hospodaření města	39
10.3.	Odhad příjmů	44
10.3.1.	Daňové příjmy.....	44
10.3.2.	Nedaňové příjmy	45
10.3.3.	Kapitálové příjmy.....	45
10.3.4.	Dotace	46
10.4.	Odhad běžných výdajů.....	47
10.5.	Plán akcí a investic.....	48
10.5.1.	Varianta 1:.....	48
10.5.2.	Varianta 2	49
10.5.3.	Varianta 3.....	51
10.5.4.	Varianta 4.....	52

10.6.	Dluhová služba a stav volných peněžních prostředků.....	52
10.7.	Rozpočtový výhled 2014-2017 a finanční rezerva.....	54
11.	Řešení a výsledky.....	57
12.	Doporučená praxe tvorby rozpočtového výhledu města	58
13.	Závěr	59
	Summary	60
	Seznam literatury	61
	Seznam grafů a tabulek.....	63

1. Úvod

Města plánují své příjmy a výdaje na každý rok, tzn., sestavují rozpočet města. Podle rozpočtu hospodaří jeden kalendářní rok. Města od roku 2000 vytváří povinně ze zákona rozpočtový výhled, ve kterém jsou rozplánovány příjmy a výdaje na delší časové období než je kalendářní rok. Tvorba rozpočtového výhledu je tedy povinná ze zákona a vychází z potřeby finančního plánování a finančního rozhodování měst. Rozpočet by měl vycházet z rozpočtového výhledu, což umožní lépe předvídat budoucí dopady rozhodnutí učiněných v současnosti. Města obvykle vytváří rozpočtový výhled ve střednědobém horizontu, a to na 3-5 let.

Cílem práce je vytvořit rozpočtový výhled města Plasy na období let 2014-2017. Rozpočtový výhled bude vycházet z výkazů města za minulá období a plánu rozpočtu na rok 2013. K vytvoření rozpočtového výhledu budou využity metody odhadu příjmů a výdajů, budou také zohledněny plánované investice a způsob jejich financování. Dílčím cílem je vytvořit variantní plán investic a s tím spojenou dluhovou službu.

Práce je zaměřena na vytvoření rozpočtového výhledu. Před konkrétním zpracováním rozpočtového výhledu je uvedena problematika týkající se příjmů a výdajů měst, metody odhadu budoucích příjmů a výdajů, vazba rozpočtů měst na další veřejné rozpočty, rozpočet, rozpočtový proces, rozpočtový výhled a jeho zpracování.

2. Rozpočtové hospodaření měst

Veřejná správa se skládá ze státní správy a územní samosprávy. Státní správu zajišťuje stát, územní samosprávu představují kraje (14 krajů v ČR) a obce (6251¹). Obec je základní jednotka územní samosprávy, je právnickou osobou a její vznik je upraven zákonem, má právo vlastnit majetek a hospodařit s ním. Obec musí splňovat podmínky: členské základny (občané s trvalým pobytem ve správním území obce), správní území a plnění veřejnoprávních úkolů. Obce mohou být za určitých podmínek prohlášeny za města nebo statutární města (Horzinková, Novotný, 2010).

Ze zákona č. 128/2000 Sb. § 3: „Obec, která má alespoň 3000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec, která byla městem přede dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem.“ V tomto případě nemusí město splňovat podmínku počtu obyvatel. Vláda stanovila dne 2. května 2001 kritéria pro posouzení žádostí obcí o statut města usnesením č. 418. Posuzuje se například zástavba středu obce, kde by mělo být náměstí, všechny ulice a veřejná prostranství musí být pojmenovány, větší část města má být napojena na veřejný vodovod a kanalizaci. Město charakterizuje i jeho funkce pro obyvatelstvo nejen vlastní obce, ale celého spádového území. Musí tam být základní škola, zdravotnické zařízení s nejméně třemi stálými lékařskými místy a lékárna, dále ubytovací zařízení s nejméně dvaceti lůžky, společenský sál, pošta a sportoviště. Při splnění podmínek vydá vláda souhlasné stanovisko (Horzinková, Novotný, 2010).

Města zajišťují samostatnou a přenesenou působnost. Do samostatné působnosti patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, a dále záležitosti svěřené zákonem. Podle § 7 zákona č. 128/2000 Sb. mohou stát a orgány krajů zasahovat do samostatné působnosti obcí jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a to jen způsobem, který stanoví zákon. Rozsah samostatné působnosti je vymezen v zákonech příkladným výčtem, viz např. Provozničková, 2009. U přenesené působnosti se jedná o výkon státní správy, kterým stát pověřil města. Také rozsah této působnosti je určen legislativou a kontrolován státem. Přenesenou působnost zajišťují obce s pověřeným obecním úřadem nebo obce

¹ Zdroj: www.czso.cz ke dni 1. 1. 2011

s rozšířenou působností. Také výčet činností, které obce zajišťují v rámci přenesené působnosti je uveden v zákonech, nebo např. viz Provoznicová 2009.

Ke své činnosti města využívají majetek, který je veřejný, a pro hospodaření s ním jsou v právním řádu stanovena určitá omezení a podmínky. Města hospodaří se svým majetkem nezávisle na státu a používají jej k zabezpečení veřejných statků pro své občany. Majetek musí být využíván účelně a hospodárně v souladu se zájmy a úkoly obce, které vyplývají z její působnosti. Stát neručí za hospodaření obce a její závazky, pokud je nepřevzme smluvně a obec nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob, výjimky jsou uvedeny v zákoně o obcích (Horzinková, Novotný, 2010).

Rozhodování o nakládání s majetkem města umožňuje městům získávat vlastní finanční prostředky do svého rozpočtu, například formou užitelských poplatků, příjmů z pronájmu nebo prodeje. Dalším zdrojem financování výdajů měst jsou daně, dotace a návratné zdroje.

Města hospodaří podle schváleného rozpočtu, který schvaluje zastupitelstvo města na jeden kalendářní rok. V rozpočtu města jsou uvedeny příjmy, které slouží k financování výdajů města. Příjmy a výdaje jsou tedy základem pro sestavení rozpočtu města, a jsou podrobně rozděleny v rozpočtové skladbě. Rozpočet města je součástí soustavy veřejných rozpočtů, která je vzájemně propojena a vytváří předpoklady k financování veřejných výdajů na zajištění veřejných statků (Horzinková, Novotný, 2010).

Pro plánování příjmů a výdajů v delším časovém období města používají rozpočtový výhled, který je od roku 2000 povinný ze zákona, a ze kterého by měly vycházet rozpočty na jednotlivé roky.

3. Příjmy a výdaje měst

3.1. Členění příjmů měst

Příjmy veřejných rozpočtů jsou základním zdrojem krytí výdajů veřejných rozpočtů. Příjmy se člení z různých hledisek.

Jedním z nejvýznamnějších je členění z hlediska návratnosti, a to na: nenávratné a návratné příjmy. Nenávratné příjmy plynou do rozpočtu měst, jako peněžního fondu, od různých subjektů, občanů, firem a jiných článků rozpočtové soustavy. Mezi nenávratné příjmy patří daně, dávky, uživatelské poplatky, příjmy z pronájmu či prodeje majetku. Většina příjmů rozpočtů měst má nenávratný charakter. Návratné příjmy jsou čerpané na určitou dobu a po té se musí vrátit tomu, kdo je půjčil. Použití takových příjmů souvisí s pojetím rozpočtu jako bilance. Jedná se především o bankovní úvěry. Krátkodobými bankovními úvěry se kryje krátkodobý deficit veřejného rozpočtu během rozpočtového období. Střednědobé a dlouhodobé bankovní úvěry se využívají na financování investic (Peková, Pilný, 2005).

Z hlediska rozpočtové skladby města rozdělují příjmy podle druhového a odvětvového třídění. Druhové třídění zařazuje příjmy do čtyř tříd: daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. Odvětvové příjmy zařazuje podle jejich účelu do šesti skupin (Provazníková, 2009).

Z časového hlediska je důležité členění příjmů na běžné a kapitálové. Toto členění je důležité z důvodu rozdělení rozpočtu na běžnou a kapitálovou část. Běžné příjmy se každoročně opakují a slouží k financování běžných každoročně se opakujících výdajů. Kapitálové příjmy se každoročně neopakují, jsou jednorázové a mají nedaňový charakter. Využívají se k financování dlouhodobých potřeb, zejména investic. Běžné i kapitálové příjmy se dále člení (Peková, Pilný, 2005).

- Třídění běžných příjmů podle charakteru je rozdělení na daňové a nedaňové. Daňové příjmy jsou nenávratnými příjmy a jsou upraveny daňovými zákony. Ve většině vyspělých zemí, i v ČR, představují největší skupinu běžných příjmů. Nedaňové příjmy jsou všechny ostatní příjmy veřejných rozpočtů (Peková, 2011).
- Rozdělení běžných příjmů podle původu je na vlastní příjmy a příjmy z přerozdělovacích procesů. Mezi vlastní příjmy měst patří místní a svěřené daně,

sdílené daně, správní daně a vlastní nedaňové příjmy. Místní daně jsou daně na úrovni regionů, svěřené daně jsou rozpočtově určené, neboli plynou přímo do rozpočtu měst, v ČR jde například o daň z nemovitostí, u sdílených daní se jedná o podíl na státních daních. Správní daně jsou za úkony zajišťované v rámci přenesené působnosti územní samosprávy, v ČR jsou to správní poplatky. Vlastní nedaňové příjmy jsou například příjmy z pronájmu majetku obce, z podnikání obce, případně uživatelské poplatky a další. Příjmy z přerozdělovacích procesů se dělí na nenávratné a návratné transfery. Nenávratné transfery jsou dotace z rozpočtové soustavy a příjmy od jiných subjektů. U návratných transferů se jedná o půjčky, a to buď v rámci rozpočtové soustavy, nebo od bankovního sektoru (Peková, 2011).

- Kapitálové příjmy se člení na nenávratné a návratné příjmy. Nenávratnými příjmy jsou příjmy z prodeje obecního majetku, dary a dotace. Návratné zdroje jsou střednědobé a dlouhodobé úvěry, příjmy z emise cenných papírů a ostatní kapitálové půjčky (Peková, Pilný, 2005).

Pro tvorbu rozpočtu je důležité hledisko plánovatelnosti nebo neplánovatelnosti příjmů. Podíl plánovaných příjmů musí být rozhodující a to nejenom v rámci rozpočtu, ale i rozpočtového výhledu. Jsou stabilním zdrojem financování potřeb měst a jsou rozhodující pro zvyšování kvality a kvantity zabezpečovaných statků. Na neplánované příjmy nelze spoléhat. Jsou nahodilé, ale mohou vylepšit hospodaření, zejména v běžné části rozpočtu (Peková, 2011).

3.2. Daňové příjmy měst

Daňové příjmy tvoří nejvýznamnější část příjmů rozpočtů ve většině vyspělých zemí. Každoročně se opakují, ale v různé výši i struktuře. Patří mezi běžné příjmy. Jsou upraveny zvláštním zákonem – zákonem o rozpočtovém určení daní (RUD), který upravuje, do jakého rozpočtu příslušná daň plyne a v jaké výši. Mezi daňové příjmy měst patří důchodové daně, daně ze spotřeby (daň z přidané hodnoty), majetkové daně a místní daně (Peková, 2011).

Důchodové daně jsou daně z příjmů fyzických a právnických osob. Jedná se o sdílenou daň, a tudíž do rozpočtu měst plyne podíl z celostátního hrubého výnosu daně. U spotřebních daní plyne do rozpočtu měst podíl z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty. U majetkových daní je podle zákona č. 243/2000 Sb. § 4 odst. 1

písm. a) příjemcem ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází. Majetkové daně jsou tedy daně svěřené městům.

Zákon č. 243/2000 Sb. § 4 odst. 1 dále upravuje podíly obcí na důchodových a spotřebních daních. Výjimku tvoří daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec. Zákon dále upravuje v odst. 2 způsob výpočtu procentní části celostátního hrubého výnosu daní, kterým se obce na dani podílejí.

Místní poplatky jsou také příjmem rozpočtu měst, nejsou uzákoněny formou daňového zákona, ale zákonem o místních poplatcích, avšak mají charakter místních daní. Jsou stanovovány a vybírány městy. Města si vybírají poplatky ze soustavy místních poplatků a stanovují je ve formě obecně závazné vyhlášky města v rámci přenesené působnosti pro poplatníky na svém území. Města musí respektovat zákony a postupovat podle nich. Místní poplatky nepředstavují velký příjem rozpočtu měst, ale vhodně doplňují příjmy a snižují finanční napětí v hospodaření měst. Poplatky jsou: poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města a poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj (Pařízková, 1998).

3.3. Nedaňové příjmy měst

Nedaňové příjmy měst tvoří ve většině zemí druhou největší skupinu příjmů. Na rozdíl od daňových příjmů mají města výrazně větší možnost ovlivnění těchto daní. Mohou být buď běžné, nebo kapitálové. Běžné příjmy mají neinvestiční charakter, jde o příjmy z pronájmu majetku, příjmy z podnikání, které ve vyspělých zemích dosahují i 10 – 15 % z celkových příjmů, a podíly na zisku u podniků, ve kterých má město vklad, majetkovou účast. Kapitálová příjmy mají investiční charakter, jedná se například o příjmy z prodeje majetku města (Peková, 2011).

Peková, 2011 do skupiny nedaňových příjmů dále řadí příjmy z finančního investování. Město může volné finanční prostředky zhodnotit na termínovaných účtech, investicemi do obchodovatelných cenných papírů nebo investováním do obchodování s cennými papíry. V České republice není tato forma investování zatím příliš rozšířená.

Podle Pekové, 2011 a Pařízkové, 1998 do nedaňových příjmů patří také uživatelské poplatky, vybírané u lokálních smíšených veřejných statků. O jejich zavedení a výši rozhodují volené orgány měst. Uživatelské poplatky jsou vlastním nedaňovým příjmem

rozpočtu měst a patří mezi běžné příjmy. Příjmy z vlastní správní činnosti jsou poplatky za správní úkony v rámci působnosti města nebo přenesené působnosti. Jedná se např. o vystavování dokladů, vydávání licencí, povolení staveb a další. Jsou upraveny zákonem a města je mohou ovlivnit pouze minimálně. Obtížně plánovaným příjmem jsou příjmy sankční povahy – pokuty. Jejich výnos je malý a nahodilý, proto mají pouze doplňkový charakter. Města je ukládají za přestupky řešené v přestupkovém řízení, např. pokuty za znečišťování veřejných prostranství, za nepořádek apod., na základě zmocnění zákonem o přestupcích. Další nedaňové příjmy plynoucí do rozpočtu měst jsou dary a výnosy z veřejných sbírek. Jsou to příjmy nepravidelné, nestabilní a obtížně plánovatelné. Mají charakter doplňkových příjmů, i když jejich výše není vždy zanedbatelná.

3.4. Dotace

Vlastní příjmy městům většinou nestačí k pokrytí potřebných výdajů. Je to důsledek decentralizace kompetencí přenesených na nižší samosprávné celky. Důvodem, proč města potřebují dotace k vyrovnání svého rozpočtu, je nutnost zajistit veřejné statky v potřebném množství a kvalitě. Dotace tedy tvoří významnou část jejich rozpočtu a představují nenávratné vztahy v přerozdělování v rámci rozpočtové soustavy.

Většina dotací plyne do rozpočtu měst ze státního rozpočtu. Dotace mají charakter investiční (kapitálové dotace) a neinvestiční (běžné dotace). Dotace jsou schvalovány při schvalování státního rozpočtu, jsou plánovány ve výdajích státního rozpočtu. Na schválené dotace mají města právní nárok, jedná se o nárokové dotace. Na nenárokové dotace nemají města právní nárok, záleží na příslušném ministerstvu, či správci státního fondu, jak posoudí žádost města o dotaci, a zda žádosti vyhoví (Peková, 2011).

Neinvestiční dotace slouží k financování provozních, neinvestičních potřeb měst a jsou přidělovány formou účelových a neúčelových dotací. Účelové dotace převažují a je stanoven konkrétní účel použití dotace. U neúčelových dotací o použití rozhodují města, mezi tyto dotace patří i tzv. územně vyrovnávací dotace. Investiční účelové dotace jsou jednorázové, pravidelně se neopakují a slouží k financování dlouhodobých potřeb (Peková, 2011).

Provazníková, 2009, v rámci souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům měst zahrnuje tyto dotace: dotace na výkon státní správy v působnosti města, dotace na výkon zřizovatelských funkcí, příspěvek na školství a dotace na lůžko ve vybraných zdravotnických zařízeních. Po zániku okresních úřadů přešlo 31 organizací

do samosprávné působnosti města, na tyto organizace města dostávají dotace na výkon zřizovatelských funkcí. Jedná se o dotace na úhradu provozních výdajů pouze u organizací kultury. Příspěvek na školství je od roku 2013 zrušen, v závislosti na změně zákona o rozpočtovém určení daní k 1. 1. 2013.

Další dotace mohou města získat z fondů Evropské unie. Jsou to dotace nenárokové, musí o ně žádat a jejich poskytnutí je pouze účelové a slouží k financování konkrétních projektů zapadajících do cílů politiky soudržnosti EU. Města se na nich částečně finančně podílejí (Peková, 2011).

3.5. Návratné zdroje

Jestliže v rozpočtu města není dostatek nenávratných finančních prostředků, použijí města na pokrytí potřeb návratné příjmy. Návratné příjmy zatíží budoucí hospodaření města, ale slouží ke krytí nedostatku finančních prostředků a to buď krátkodobých, nebo dlouhodobých. Návratné zdroje bude muset město dříve nebo později vrátit, a splatit jistinu a úroky. Zadlužení měst je regulováno státem, používání návratných zdrojů upravuje příslušný zákon o fiskálních pravidlech. Mezi návratné příjmy patří úvěry od peněžních ústavů, příjmy z emise obligací a návratné půjčky a finanční výpomoci (Peková, 2011).

Peková, 2011 a další autoři uvádějí jako nejčastější druh nedaňových příjmů úvěry, pro města jsou snadno dostupné a levnější než příjmy z emise obligací. Města využívají různé typy úvěrů. Krátkodobé úvěry využívají města běžně, mnohdy i několikrát během rozpočtového období, k překlenutí krátkodobého nedostatku finančních prostředků. Střednědobé a dlouhodobé úvěry jsou zpravidla účelové a mají investiční charakter. Pro banku je u takových úvěrů důležité zajištění půjčených finančních prostředků, což může být problematické, protože města nejsou podnikatelskými subjekty a jejich cílem je poskytování veřejně prospěšné činnosti, ke které používají svůj majetek, kterým by mohli ručit.

Příjmy z emise komunálních obligací města využívají omezeně, je však možné očekávat, že tento způsob získávání finančních prostředků bude stále častější. U menších měst nebude však příliš rozšířený z důvodů velké nákladovosti při emisi.

Návratné půjčky a finanční výpomoci jsou poskytovány od nebankovních subjektů, v rámci rozpočtové soustavy. Půjčky z ostatních rozpočtů jsou většinou bezúročné, což

je jejich výhoda, ale jsou nenárokové, a záleží pouze na úvaze vyšší vládní úrovně, zda půjčku poskytnou.

Dalším druhem návratných příjmů je leasing. Jeho výhodou je rychlost pořízení investice, pružnost splátkového kalendáře a možnost pořízení investice i v případě, že město nemůže využít jiné návratné prostředky. Města mohou stejně jako ostatní subjekty využívat směnky. Směnky prozatím příliš nevyužívají, protože jsou nepodnikatelskými subjekty, a směnka pro ně není vhodným platebním instrumentem. Používají je jako prostředku k překlenutí dočasného nedostatku finančních potřeb, před tím než získají jiné dohodnuté prostředky, např. úvěr – jde o tzv. předúvěrování (Peková, 2011).

3.6. Členění výdajů měst

Výdaje měst podobně jako příjmy se člení, a to z několika hledisek. V ČR je závazné členění podle rozpočtové skladby, ale jsou i další důležitá třídění veřejných výdajů.

Z časového hlediska se výdaje rozdělují na běžné a kapitálové. Běžné výdaje se pravidelně opakují a financují běžné potřeby měst v příslušném rozpočtovém roce. Jsou součástí běžné části rozpočtu a patří tam například výdaje na platy zaměstnanců, nákup materiálu, vody, paliv a energie, nákup služeb a sociální dávky. Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých potřeb, zejména investičních, které přesahují období jednoho rozpočtového roku (Provazníková, 2009).

Z hlediska rozpočtové skladby je pro města závazné druhové členění výdajů, to člení výdaje na běžné (třída 5) a kapitálové (třída 6). Lépe strukturu výdajů popisuje odvětvové třídění, které výdaje rozděluje do 6 skupin (Provazníková, 2009).

Členění podle charakteru infrastruktury rozděluje výdaje na výdaje na ekonomickou a sociální infrastrukturu. Výdaje na ekonomickou infrastrukturu zahrnují výdaje na produkci veřejných statků a poplatkových služeb. Výdaje na zabezpečení čistých veřejných statků by měly být kryty ze svěřených a sdílených daní. Mezi tyto výdaje patří, např. výdaje na zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti, výdaje na veřejné osvětlení, na veřejné komunikace a další. Tyto výdaje mohou mít charakter jak běžných tak kapitálových výdajů. Výdaje na zabezpečení smíšených veřejných statků tvoří velkou skupinu a je na rozhodnutí občana, zda je bude využívat. Náklady na jejich zabezpečení hradí zcela nebo z části uživatel-občan. V případě částečné úhrady uživatelem, hradí rozdíl město. Výdaje na sociální infrastrukturu zahrnují běžné i kapitálové výdaje. Jedná se o výdaje na vzdělání, na péči o zdraví, na péči o postižené a přestárlé občany, výdaje na

kulturu a další. Tyto výdaje mají nejčastěji povahu dotací vlastním neziskovým organizacím (Peková, 2011).

Důležité třídění výdajů je z hlediska rozpočtového plánování, a to na: plánované a neplánované. Plánované výdaje lze poměrně přesně naplánovat. Většina z nich jsou běžné a pravidelně se opakující výdaje, např. na financování provozu škol, sociálních zařízení, výdaje na platy zaměstnanců a další. U plánovaných výdajů města zvažují jejich objem a strukturu podle rozpočtového omezení daného plánovanými běžnými příjmy. Zvažují také, u kterých výdajů jsou možné úspory, a u kterých jsou nežádoucí. Neplánované výdaje jsou nahodilé, jejich vznik a výši lze obtížně odhadovat. Patří sem výdaje vzniklé v souvislosti s živelnými pohromami a sankční výdaje. Ke krytí takových výdajů je nutné vytvářet rozpočtové rezervy (Peková, 2011).

3.7. Výdaje měst na financování činností jimi zajišťovaných

Města vynakládají prostředky na financování vlastní činnosti a na financování činnosti jejich organizací, tzn. organizačních složek a příspěvkových organizací, které zřídili pro zabezpečení veřejných statků (Peková, 2011).

3.7.1. Výdaje na financování veřejných statků

Města, jako součást územní samosprávy, zodpovídají za zabezpečení některých funkcí, které financují ze svého rozpočtu. V rámci samostatné působnosti financují: školství, sociální péči, zdravotnické služby, kulturní a rekreační služby, veřejnou bezpečnost a obecní policii, sanitární služby, pouliční osvětlení, hřbitovy a parky, územní plánování – místních komunikací a městské dopravy a obecních bytů. Městům se zvyšují jejich výdaje, pokud zajišťují tzv. přenesenou působnost, kterou na ně převedl stát, rozhoduje o ní a částečně ji financuje (Provazníková, 2009).

Způsob a míra financování veřejných statků závisí na jejich charakteru. Výdaje na zabezpečení čistých veřejných statků by měly být kryty podle rozpočtového určení daní ze svěřených a sdílených daní, případně transfery z rozpočtové soustavy. Výdaje měst na zajištění čistých statků jsou výdaje na udržení veřejného pořádku, veřejné osvětlení, veřejné komunikace, veřejnou zeleň, likvidaci negativních externalit a na vlastní správu (Pařízková, 1998). Další skupinou jsou výdaje na zabezpečení smíšených statků. Spotřeba těchto statků záleží na úvaze občana. Náklady na jejich zabezpečení jsou zcela nebo zčásti hrazeny uživatelem-občanem, který platí uživatelský poplatek. Náklady na

zabezpečení smíšených statků patří mezi obligatorní výdaje rozpočtu města. Stát zároveň stanovuje minimální standard kvality, to je také důvodem pro poskytnutí dotace ze státního rozpočtu. Mezi výdaje měst na tyto statky patří výdaje na vzdělání, především na základní vzdělání, na financování výdajových programů, tj. výdaje na péči o rodinu, o zdravotně postižené občany a přestárlé občany, programy na zlepšení péče o zdraví a další, dále na financování statků, u kterých dochází k tržnímu selhání, např. hromadná veřejná doprava (Peková, 2011).

3.7.2. Výdaje související se splácením návratných finančních prostředků

Tyto výdaje vyplývají z titulu plnění dříve uzavřených smluv. Do této skupiny patří výdaje na splacení úvěrů a návratných půjček, a to i bezúročných, splacení finančních výpomocí poskytnutých jinými články rozpočtové soustavy, splacení emise a nákladů s ní spojených (Pařízková, 1998).

3.7.3. Výdaje na nenávratné platby

Mezi tyto výdaje patří dotace neziskovým organizacím města, příspěvky nevládním soukromoprávním neziskovým organizacím a přímé dotace na spotřebu smíšených veřejných statků sociálně slabším občanům-uživatelům. Dotace soukromým podnikatelům na podporu podnikání jsou poskytovány má-li město potřebné prostředky ve svém rozpočtu a zájem na této podpoře, nicméně dochází k jejich omezování. Další výdaje na nenávratné platby jsou dary občanům, např. při významných jubileích, splátky jistin, placené úroky a daně a výdaje na pokuty (Peková, 2011).

3.7.4. Výdaje související s finančním investováním

Finančním investováním město získává do svého rozpočtu další finanční prostředky. Je to však spojeno i s výdaji rozpočtu, jedná se o výdaje na nákup cenných papírů a úhradu nákladů za zprostředkovatelské a poradenské služby, jak při nákupu, tak při jejich dalším prodeji (Pařízková, 1998).

4. Vazba rozpočtů měst na další veřejné rozpočty

Rozpočty v České republice jsou vzájemně provázané, dochází mezi nimi k přerozdělování finančních prostředků. V současné době se rozpočtová soustava ČR skládá ze soustavy veřejných rozpočtů a peněžních fondů.

Do soustavy veřejných rozpočtů patří:

- Státní rozpočet
- Rozpočty obcí a měst včetně statutárních měst (celkem 6251²)
- Rozpočty krajů (celkem 14)
- Rozpočty příspěvkových organizací
- Rozpočty dobrovolných svazků obcí
- Rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti (celkem 8)
- Součástí rozpočtu státu, měst či kraje jsou rozpočty organizačních složek

Mezi peněžní fondy patří:

- Státní fondy
- Peněžní fondy měst a obcí
- Peněžní fondy krajů

(Peková, J. 2011)

Jednotlivé druhy veřejných rozpočtů jsou relativně samostatné, i když mezi nimi dochází v různé míře k finančním vztahům. Stupeň finanční samostatnosti, především rozpočtů územní samosprávy, je ovlivněn řadou faktorů. Samostatnost rozpočtů municipalit vyplývá z rozpočtových pravidel a z rozpočtového určení daní. U přerozdělování daní v rámci veřejných rozpočtů záleží, o jaký typ daně se jedná, jestli jde o daně svěřené nebo sdílené. U sdílených daní dochází k přerozdělení podle zákona o rozpočtovém určení daní od vyšších samosprávných celků k nižším, dochází mezi nimi k přerozdělovacím procesům. Účelem fondů je zajistit dlouhodobou stabilitu účelově vybraných veřejných výdajů s přímou vazbou na rozpočtově určené veřejné příjmy. Z fondů jsou poskytovány za předem vymezených podmínek dotace různým subjektům a někdy i půjčky. Města poskytují dotace organizacím, které samy zřídily (Peková, Pilný, 2005).

² Zdroj: www.czso.cz ke dni 1. 1. 2011

5. Metody odhadu budoucích příjmů a výdajů měst

Existence rozpočtového omezení a rostoucí tlak ze strany veřejnosti i vlády vedou k zefektivnění technik a postupů v oblasti rozpočtového procesu. V Evropských zemích se postupy a techniky finančního plánování, kontroly a auditu začaly využívat od 80. let. K plánování rozpočtu se používá několik metod. Provazníková, 2009 je uvádí na str. 59-67, pro odhad příjmů a výdajů měst lze využít přírůstkový způsob a fixně limitovaný rozpočet.

Přírůstkový způsob (indexový) je tradičním způsobem sestavování rozpočtu. Města při plánování svých výdajů vycházejí z existujících standardů poskytovaných statků a služeb. Základem je stanovení meziročních změn, o které se upraví současný rozpočet, ten je pak považován za základ budoucího rozpočtu. Zohledňuje se zejména: činnosti, které byly realizovány pouze částečně, jednorázové změny v položkách příjmů a výdajů v daném roce, odhadovaný růst cenové hladiny a úrokových měr, očekávané změny v počtu uživatelů statků a služeb, změna legislativy a další výdaje spojené s investičními projekty.

Fixně limitovaný rozpočet je další běžně užívanou metodou. Využívá jej ústřední vláda k řízení vlastních odborů a ministerstev a k ovlivnění výdajů územní samosprávy prostřednictvím systému dotací. Rozpočet pro následující rok pro určitou oblast služeb je fixní, stanoven může být jakoukoli metodou. Zpravidla bývá navýšen o přírůstek pro očekávanou inflaci. V rámci limitovaného rozpočtu je nutné poskytovat dané služby. Města tento způsob využívají v případě, že zajišťují poskytování veřejných služeb a statků prostřednictvím jiných organizací. Město poskytne organizaci určitou paušální částku, se kterou organizace hospodaří podle vlastního uvážení.

(Provazníková R. 2009)

Pro odhad budoucích příjmů a výdajů měst je vhodné jednotlivé příjmy a výdaje odhadovat podle jejich povahy. Jinak se díváme na příjmy a výdaje, a také v členění na běžné a kapitálové. Běžné příjmy a výdaje se pravidelně opakují, je tedy možné je odhadovat v souvislosti se změnami v hospodářství (hospodářský cyklus, inflace, ...) a se změnou legislativy. Kapitálové příjmy a výdaje se vztahují k plánovanému rozvoji města. Je třeba, aby investice města byly kryty vhodným způsobem, ať formou dotací, nebo z návratných zdrojů.

Odhad běžných příjmů se liší podle jejich charakteru. Daňové příjmy ovlivňuje změna zákona o rozpočtovém určení daní. Nedaňové příjmy může město ovlivnit svým hospodařením. Běžné výdaje ovlivňuje hospodářská situace v daném státě. Do jejich odhadu je třeba promítnout změny v souvislosti s hospodářským cyklem, inflací atd., dále je třeba zohlednit využívání veřejných statků a změny v počtu uživatelů veřejných statků. Do výdajů měst také patří příspěvky organizacím jimi zřízených, které také ovlivňují výše zmíněné změny a další změny v souvislosti s činností těchto organizací, ale většinou bývají v podobné výši.

Kapitálové výdaje souvisí s plánovaným rozvojem města. Město v rámci samostatné působnosti pečuje o vlastní území, o jeho rozvoj. Město v této souvislosti schvaluje například územní plán a program rozvoje města. Program rozvoje města se pořizuje jako dokument pro střednědobé až dlouhodobé koordinace veřejných a soukromých aktivit demografického, ekonomického, sociálního, kulturního a ekologického charakteru na území města. Jeho smyslem je všeobecný rozvoj města, sladění jednotlivých zájmů tak, aby město prosperovalo. Jeho úkolem je definovat zájmy subjektů na území města, předpoklady realizace těchto zájmů, definovat dlouhodobé záměry hospodářské a sociální politiky města a další. Program rozvoje města by měl sloužit mimo jiné pro zpracování konkrétních podnikatelských a investičních záměrů realizovaných na území města, sestavování rozpočtu a případné vypracování územního plánu. Územní plán je výsledkem územního plánování, představuje komplexní řešení funkčního využití území a stanovuje zásady jeho organizace. Zároveň věcně a časově koordinuje výstavbu a další činnosti ovlivňující rozvoj daného území. Vytváří předpoklady pro zajištění trvalého souladu přírodních, kulturní a dalších hodnot území (Lednický V. 2003). Při plánování projektu je nutné určit dobu realizace a předpokládanou cenu. K financování takových výdajů je vhodné využít jiné než běžné příjmy – kapitálové. V závislosti na druhu investice je možné využít příjmy z prodeje nepotřebného majetku, rezervy z minulých let, využít žádosti o dotace nebo financovat z návratných zdrojů.

Budoucí příjmy a výdaje města se tedy plánují v závislosti na záměrech města, změnách legislativy a ekonomického stavu v daném státě.

6. Rozpočtová skladba

Příjmy a výdaje měst se závazně člení podle rozpočtové skladby neboli rozpočtové klasifikace, která upravuje třídění všech peněžních operací v rozpočtu měst. Třídí příjmy a výdaje na příjmy a výdaje nenávratné a návratné povahy, čímž lze analyzovat hospodaření a krytí schodku rozpočtu. Také rozlišuje peněžní operace v rámci běžného a kapitálového rozpočtu.

Jsou čtyři základní druhy třídění příjmů a výdajů veřejných rozpočtů. První je kapitální třídění, to je povinné pouze u státního rozpočtu. Druhým je třídění druhové, které je základní třídění, a třídí peněžní operace do tří okruhů: příjmy, výdaje a financování. Dalším tříděním je třídění odvětvové, které třídí příjmy a výdaje podle účelu, na který jsou vydávány. Poslední je konsolidační třídění.

Druhové třídění zařazuje příjmy a výdaje do osmi tříd: Příjmové operace řadí do čtyř tříd, a to daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. Výdajové operace se třídí na běžné výdaje a kapitálové výdaje. Osmá třída se nazývá financování a zobrazuje změnu stavu finančních prostředků na účtech a vyrovnává saldo rozpočtu.

Odvětvové třídění zařazuje příjmy a výdaje do šesti skupin:

- Zemědělství a lesní hospodářství
- Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
- Služby pro obyvatelstvo
- Sociální věci a politika zaměstnanosti
- Bezpečnost státu a právní ochrana
- Všeobecná veřejná správa a služby

(Provazníková, 2009)

Města ke třídění svých příjmů a výdajů používají třídění druhové a odvětvové.

7. Rozpočtový proces města

7.1. Rozpočtové zásady

Pro všechny rozpočty v rozpočtové soustavě existuje řada společných rysů, hlavně pokud jde o proces jejich navrhování, schvalování nebo kontrolu či sankce při porušení pravidel. Tyto společné rysy jsou upraveny zákonem a označovány jako rozpočtové zásady. Zásady lze rozdělit na zásady univerzální a zásady uplatňované v rozpočtovém procesu.

Zásady univerzální mají platnost pro celou soustavu veřejných rozpočtů a Pařízková, 1998 mezi ně řadí: úsilí o dosažení maximálních příjmů a optimální využívání a úspornost na vynakládání výdajů, vyrovnanost rozpočtu, povinné provádění změn schváleného rozpočtu, vymezení odpovědnosti za rozpočtové hospodaření, časové použití rozpočtových prostředků a účelovost rozpočtových prostředků.

Zásady uplatňované v rozpočtovém procesu lze rozdělit do dvou skupin podle toho, ve které etapě rozpočtového procesu se uplatňují, a to na zásady při řízení rozpočtového procesu a na zásady při hospodaření s rozpočtovými prostředky.

Mezi zásady při řízení rozpočtového procesu můžeme zařadit:

Zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu je často označována jako zásada omezeného časového použití finančních prostředků. Znamená, že finanční prostředky lze použít pouze v příslušném rozpočtovém roce, pro který byly schváleny.

Zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu znamená, že sestavení rozpočtu má vycházet z analýzy hospodářských procesů a schopnosti odhadu budoucího vývoje. Pro výpočet je třeba stanovit minimální výši příjmů, které jsou nutné k pokrytí výdajů, tzn. stanovuje se určitá hranice nepřekročitelných výdajů.

Zásada účelnosti vyjadřuje to, že rozpočtové prostředky mohou být použity pouze k účelům, pro které byly určeny.

Zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu je realizována prostřednictvím rozpočtové skladby k zajištění přehlednosti celé rozpočtové soustavy.

Zásada dlouhodobé vyrovnanosti znamená, že deficitní financování lze využít pouze krátkodobě.

Zásada publicity je zajištěna tím, že je rozpočet projednáván veřejně a také veřejně schvalován zastupitelstvem.

Mezi zásady při hospodaření s rozpočtovými prostředky patří:

Zásada efektivnosti a hospodárnosti stanoví co nejekonomičtější použití rozpočtových prostředků. Znamená, že je nutné dosahovat co nejvyšších příjmů a hospodárně a efektivně používat rozpočtové prostředky.

Zásada přednosti výdajů před příjmy stanovuje, že výdaje by se měly využívat k ekonomickému růstu a příjmy by měly stabilizovat ekonomiku, aby mohla růst.

Zásada omezení přesunů v rozpočtu a úhrada potřeb v rozpočtu nezajištěných je specifikována v České republice v zákoně o rozpočtových pravidlech a stanoví, že jen na základě zákonného zmocnění je možné v určité míře a za přesně stanovených podmínek uskutečnit přesuny v rámci daného rozpočtu.

Zásada stanovení pravidel v případě rozpočtového provizoria znamená stanovení pravidel právní normou, která je použita v případě, že pro období není schválen nebo sestaven rozpočet.

(Pařízková, 1998)

7.2. Rozpočet

Rozpočet města je decentralizovaný peněžní fond. Je to bilance, základní finanční plán a důležitý nástroj komunální politiky města.

Rozpočet města je decentralizovaný peněžní fond, ve kterém jsou příjmy získané na základě přerozdělení v rozpočtové soustavě a příjmy získané vlastní činností. Používají se na financování veřejných a smíšených statků.

Rozpočet bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období. Hospodaření lze charakterizovat: stav peněžních prostředků na začátku rozpočtového období (P1) + příjmy – výdaje = stav peněžních prostředků na konci rozpočtového období (P2). Je-li P2 větší než P1, vytváří finanční rezerva na další rok. Je-li P1 větší než P2, je nutné použít rezervy z minulého roku nebo jiné zdroje, např. návratné zdroje. Rozpočet jako bilance by měl být vyrovnaný, případně ve střednědobém horizontu přebytkový, kdy se přebytek převede do rezerv, ze kterých budou financovány budoucí investice.

Další funkce rozpočtu je, že slouží jako finanční plán, který by měl zajistit solventnost obce. Připouští pouze ty výdaje, které jsou kryty příjmy, které lze reálně očekávat, existujícími rezervami, případně půjčkami.

Rozpočet jako nástroj prosazování cílů komunální politiky a nástroj řízení realizuje koncept udržitelného sociálně-ekonomického rozvoje daného území. Je nástrojem prosazování lokálních zájmů a preferencí obyvatelstva žijícím na daném území. Rozpočty se postupně stávají nástrojem, který ovlivňuje dlouhodobý ekonomický potenciál daného území.

Z výše uvedených funkcí vyplývají tři roviny rozpočtu, rozhodovací, řídicí a kontrolní. Rozhoduje o tom, čeho chce celek dosáhnout, umísťuje zdroje mezi jednotlivé výdaje. Rozděluje zdroje mezi jednotlivé organizační jednotky města. A kontroluje, kolik finančních prostředků město získá a vydá.

(Provazníková, 2009)

Města mohou ze svých prostředků zřizovat peněžní fondy, a to pro konkrétní účely nebo i bez účelového určení. Zřizování peněžních fondů je vyhrazeno zastupitelstvu města podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. Zdrojem peněžních fondů mohou být zejména: přebytky hospodaření z minulých let, příjmy běžného roku, které nejsou určeny k využití v běžném roce a převody prostředků z rozpočtu během roku do účelových fondů (Břeň, 2011).

7.2.1. Struktura rozpočtu

Rozpočet se většinou sestavuje v rozdělení na běžný a kapitálový. Oddělení běžného hospodaření od investičního umožňuje určit, na co jsou vynakládány daňové i nedaňové příjmy a nutnost využívání návratných příjmů na financování investic (Provazníková, 2009).

7.3. Rozpočtový proces

Rozpočet se sestavuje na jedno rozpočtové období, které trvá kalendářní rok. Rozpočtový proces je však delší, trvá 1,5 roku a začíná zpravidla v září (Peková, 2011).

Rozpočtovým procesem jsou postupy při sestavování, projednávání, schvalování, plnění a kontrole rozpočtu. Základní fází je sestavení rozpočtu. Jde o nejnáročnější část, protože se jedná o co nejpřesnější odhadování celkové podoby příjmové a výdajové

stránky rozpočtu. Město sestavuje svůj rozpočet v návaznosti na svůj rozpočtový výhled a na základě údajů z platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria (Břeň, 2011).

Návrh rozpočtu města sestavuje výkonný orgán města, většinou finanční výbor. Návrh rozpočtu se projednává ve finančním výboru a v radě města. Připomínky těchto orgánů jsou zpracovány do návrhu rozpočtu. Schválení rozpočtu je ve výhradní pravomoci zastupitelstva města. Zastupitelé schválí závazné ukazatele, které poté rozepisují podle podrobné rozpočtové skladby. Schválený rozpočet musí být reálný, pravdivý a úplný. Rozpočet je vyrovnaný, přebytkový či schodkový. Přičemž schodek musí být pokryt finančními prostředky z minulých let, půjčkou nebo jinými výnosy, např. z prodeje majetku nebo komunálních dluhopisů (Provazníková, 2009).

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů stanovuje městům povinnost zveřejnit návrh rozpočtu před jeho projednáním v zastupitelstvu města, aby se k němu mohli občané vyjádřit. Návrh musí být zveřejněn nejméně 15 dnů před jeho projednáním na zasedání zastupitelstva vhodným způsobem a ve vhodném rozsahu na úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup (Peterová, 2012 – A).

Obsahem rozpočtu jsou příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Mimo rozpočet se uskutečňují jen peněžní operace týkající se cizích prostředků a sdružených prostředků. Podnikatelská činnost se sleduje také mimo rozpočet, ale její výsledek se promítne do rozpočtu a je součástí závěrečného účtu města (Břeň, 2011).

Města hospodaří podle schváleného rozpočtu jeden rozpočtový rok a po celou tu dobu vykonávají kontrolu podle zákona o finanční kontrole. Během rozpočtového období může být rozpočet změněn z důvodu organizačních změn, změn předpisů, které ovlivňují výši rozpočtovaných příjmů nebo výdajů (metodické změny), a změn ovlivňujících plnění rozpočtu (věcné změny). Změny rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, která jsou evidována podle časové posloupnosti. Rozpočtovými opatřeními jsou: přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy nebo výdaje navzájem ovlivňují, ale nemění se schválený rozdíl celkových příjmů a výdajů; použití nových příjmů k úhradě nových výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu; vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů, tím se objem rozpočtu snižuje. Rozpočtová opatření se uskutečňují povinně, jde-li o

změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, nebo hrozí-li nebezpečí vzniku rozpočtového schodku (Břeň, 2012).

Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření města zpracovávají do závěrečného účtu. Závěrečný účet obsahuje údaje o plnění rozpočtu, údaje o hospodaření s majetkem a dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů v tak podrobném členění, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření města a jím zřízených či založených právnických osob. Součástí závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu a ostatním rozpočtům (Břeň, 2012). Města si musí nechat přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok, a to buď krajským úřadem, nebo u auditora nebo auditorské společnosti. Zpráva o přezkoumání hospodaření obce je součástí projednání závěrečného účtu. Projednání závěrečného účtu uzavírá zastupitelstvo vyjádřením „bez výhrad“ anebo „s výhradami“ nejpozději do 30. června. Závěrečný účet musí být zveřejněn nejméně 15 dnů před projednáním vhodným způsobem a ve vhodném rozsahu na úřední desce a v elektronické podobě umožňující dálkový přístup, aby se k němu občané mohli vyjádřit (Provazníková, 2009).

7.3.1. Rozpočtové provizorium

Podle zákona č. 250/2000 Sb. „Nebude-li rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria.“

Pravidla rozpočtového provizoria stanoví zastupitelstvo města, tak aby nedošlo k narušení plynulosti hospodaření, nejen vlastních orgánů města, ale i příspěvkových organizací a dalších subjektů závislých na městském rozpočtu. Pokud město nehospodaří podle pravidel rozpočtového provizoria, dopouští se správního deliktu, za který jí správní orgán uloží pokutu do výše 1 milionu korun (Peterová, 2012 – A).

Příjmy a výdaje uskutečněné v době provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení. Pravidla pro rozpočtové provizorium mohou být jednoduchá, nejčastější je použití 1/12 skutečnosti nebo rozpočtu minulého roku v provozních výdajích, kapitálové výdaje do výše přijatých účelových dotací. Čerpání peněžních fondů není potřeba v rozpočtovém provizoriu řešit (Schneiderová, 2006).

7.4. Význam rozpočtového výhledu v rámci rozpočtového procesu města

Rozpočet je základním nástrojem pro hospodaření města. V rozpočtu se příjmům rozpočtu musí přizpůsobit jeho výdaje. Zastupitelstvo města tedy musí zvážit, zda příjmy města pokryjí jeho výdaje. Při tom by mělo vycházet z rozpočtového výhledu, respektive z údajů na konkrétní kalendářní rok, pro který je rozpočet sestavován.

Rozpočtový výhled je tedy pomocným nástrojem pro zpracování rozpočtu na daný kalendářní rok. Slouží pro střednědobé finanční plánování města a sestavuje se na období 2-5 let následujících po roce, pro nějž je sestaven roční rozpočet, na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků. S pomocí rozpočtového výhledu města zvažují své potřeby a možnosti jejich financování na období delší než je kalendářní rok.

(Peterová, 2012 – B).

8. Rozpočtový výhled

8.1. Rozpočtový výhled a jeho právní úprava

Ve veřejném sektoru je žádoucí zasazovat roční rozpočet organizací veřejného sektoru do doby delší než jeden rok. Rok je v rozpočtovém plánování všeobecně vnímán jako příliš krátká doba na to, aby byla přijata racionální rozhodnutí o výdajových prioritách. Víceleté rozpočtování se začalo formovat v 70. letech minulého století, kdy bylo pojímáno jako nástroj pro identifikaci nových programů a jejich dopadů na rozpočtové prostředky budoucích rozpočtů. V České republice je víceleté rozpočtování využíváno jak na centrální úrovni, tak na úrovni územních rozpočtů, a to v podobě střednědobých rozpočtových výhledů (Neshybová, 2010).

Rozpočtový výhled města je upraven zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Definicí rozpočtového výhledu podle tohoto zákona § 3 odst. 1 je: „Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.“

8.2. Struktura rozpočtového výhledu

V zákoně není upraveno členění rozpočtového výhledu a města tak mají možnost zvolit si podrobnosti samostatně. Všechna města jej musí sestavovat alespoň v základních ukazatelích a těmi jsou celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Rozpočtový výhled by měl obsahovat základní údaje o příjmech a výdajích města, hlavně o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků je nutné uvést dopady na hospodaření města po celou dobu jeho trvání (Peterová, 2012 – B).

8.3. Východiska sestavování rozpočtového výhledu, schvalování a aktualizace

Pro přesnost rozpočtového výhledu je vhodné postupovat podle následujících kroků:

- zpracovat analýzu hospodaření města za uplynulé dva až tři roky,

- rozdělit analyzovaná data na běžné a kapitálové příjmy a u běžných dále na pravidelně se opakující a nahodilé,
- přiřadit hodnoty do výhledu na základě střednědobého rozpočtového výhledu státu, zejména u sdílených daní,
- z analýzy běžných příjmů a výdajů lze vysledovat určité závislosti, podle nichž lze přiřadit koeficienty pro další léta jednotlivým položkám.

Toto slouží k vytvoření běžného rozpočtového výhledu, dále je potřeba do výhledu začlenit kapitálové a nahodilé položky. Je nutné odhadnout nahodilé položky v budoucnosti, např. přijaté dary, neinvestiční půjčky obyvatelstvu atd., do výhledu může být začleněn plán investic na základě územního plánu nebo programu rozvoje města. Je v něm také zahrnuta dluhová služba podle úvěrových smluv (Provazníková, 2009).

V zákoně je uvedeno, že rozpočet města vychází z rozpočtového výhledu. Roční rozpočet však není striktně vázán schválenými údaji z rozpočtového výhledu. Zastupitelstvo může schválit rozpočet odlišný od výhledu, ale měli by jej brát v úvahu a odlišnosti by měly být opodstatněné a zdůvodněné. Při této příležitosti je vhodné upravit dříve schválený rozpočtový výhled a prodloužit jej nejméně o jeden další rok, tzv. rolování (Provazníková, 2009). Pokud dříve schválený rozpočtový výhled nebude sestaven alespoň na 1 rok následující po roce, na který je schválen rozpočet na další kalendářní rok, musí město prodloužit rozpočtový výhled. Je třeba upozornit, že ve střednědobém plánování není rozpočtový výhled na období jednoho roku dostatečný. Pokud město nemá zpracován rozpočtový výhled, dopouští se správního deliktu, za který jí příslušný správní orgán uloží pokutu až do výše 1 miliónu Kč (Peterová, 2012 – B).

8.3.1. Analýza hospodaření města

Analýza rozpočtu se používá z důvodu, že představitelé města nemohou sledovat pouze současný stav majetku, ale jsou v rozhodnutích vázáni budoucím stavem, což je nezbytné pro plánování investic, údržbu majetku, rozšiřování spektra nabízených služeb apod. Při prognózování se využívá interní a externí analýza. Mezi interní patří například prognóza plánovaných aktivit (např. budoucí investiční výdaje). Mezi externí pak analýzy vycházejících z makroekonomických ukazatelů a jejich prognózování na úrovni národního hospodářství (např. vývoj sdílených daní). V hospodaření měst neexistuje jednotnost a shoda, protože každé město může realizovat jakékoliv příjmy, které je

schopno zajistit a jsou v souladu se zákonem a zájmy obyvatel města. Proto je postup finanční a majetkové analýzy nutno realizovat na základě místních podmínek.

Základní ukazatele finanční a majetkové analýzy vycházejí z druhového členění rozpočtové skladby. Konstrukce základních ukazatelů zaručuje dlouhodobější využití pro potřeby finanční a majetkové analýzy města. Pro vlastní hodnocení měst byla navržena soustava relativních ukazatelů umožňujících posuzovat finanční hospodaření z různých hledisek. Relativní hodnotou, ke které jsou finanční ukazatele vztaženy, je počet obyvatel nebo hodnota majetku. Teprve po provedení výpočtu relativních ukazatelů můžeme porovnávat jednotlivá města mezi sebou nebo jedno město v určitém časovém rozpětí. Důležité je sledování úvěrů, jejich splácení, výše a úhrada úroků z úvěrů zejména pro budoucí vývoj financí města. Při sestavování rozpočtu je třeba brát tyto položky v úvahu a při rozhodování o přijetí úvěru a jeho výši dbát na to, aby jeho splácení v budoucích letech nepředstavovalo příliš velkou zátěž pro město, aby podíl splátek dluhové služby nepředstavoval příliš velký podíl na celkových výdajích města (Toth, 2005).

8.4. Přínosy rozpočtového výhledu

Zpracování rozpočtového výhledu umožňuje městu podle Provazníkové, 2009:

- zlepšení a zjednodušení zpracování rozpočtu pro běžný rok,
- koncepční a plánovité financování běžných a investičních potřeb města,
- přehled o možnostech hospodaření v budoucích obdobích a o využití návratných zdrojů,
- dlouhodobý komplexní pohled na výsledek hospodaření a finanční situaci územního celku.

Podle Neshybové, 2010 hlavní přínosy rozpočtového výhledu jsou:

- zlepšení strategického a dlouhodobého plánování,
- udržení fiskálního zdraví,
- jeho využití pro řízení závazků,
- úspora času věnovaného přípravným pracím na sestavení ročního rozpočtu,
- zaměření se na hodnocení výkonu,
- omezení vlivu jednorázových příjmů a krátkodobých dotací.

Problémem při sestavování střednědobého rozpočtového výhledu je schopnost odhadu příjmů, výdajů a jejich vývoje. Vývoj příjmů závisí na vývoji ekonomických ukazatelů, jako na míře nezaměstnanosti, míře inflace a růstu produktu, které ovlivňují výši daní, které plynou do rozpočtu měst. Výše příjmů je také ovlivňována vztahy rozpočtu měst a ostatních článků rozpočtové soustavy. V ČR se neustále mění daňové zákony, což znesnadňuje naplánovat daňový výnos do rozpočtu obce, mění se rozpočtová pravidla a daňové určení. Toto lze částečně překonat tím, že některé údaje lze získat ze střednědobého výhledu státu (Provazníková, 2009).

8.5. Obvyklá praxe sestavování rozpočtového výhledu v České republice

Průzkum Sedmihradské z roku 2004, při kterém se vrátilo 272 vyplněných dotazníků (72,1 %), které byly rozeslány v dubnu 2004 správcům rozpočtu v obcích s pověřeným obecním úřadem, zkoumal mimo jiné i využívání střednědobého rozpočtového výhledu. Z průzkumu vyplývá, že rozpočtový výhled používá 173 obcí (tj. 63,6 %) a že ho připravuje 36 obcí (tj. 13,2 %), tj. více než tři čtvrtiny obcí. S rostoucí velikostí obce, roste i míra používání rozpočtového výhledu. Od novely zákona č. 250/2000 Sb. ze dne 24. 9. 2004, ve které došlo k drobné úpravě v § 2, již nejsou pochyby o povinnosti sestavovat rozpočtový výhled. Většina obcí sestavuje rozpočtový výhled na 2 až 5 let, ale 19 obcí na období delší. Vzhledem k tomu, že není přesný návod jak rozpočtový výhled sestavit, to potvrdil i průzkum. Na otázku, jaké ukazatele rozpočtový výhled obsahuje, odpovědělo jen 10 obcí. Podobně jako rozpočtový výhled státu i obce sestavují rozpočtový výhled klouzavě. První rok se použije jako základ pro přípravu ročního rozpočtu a výhled se upraví o nové skutečnosti a prodlouží o jeden rok. Míra podrobnosti rozpočtového výhledu, stejně jako rozpočet, záleží na každé obci.

9. Metodika

9.1. Cíle

Hlavním cílem je vypracovat rozpočtový výhled města Plasy na roky 2014-2017. Dílčím cílem je variantní plán investic a dluhová služba s ním spojená pro roky 2014-2017.

9.2. Zdroj dat

- prezentační systémy ÚFIS a ARIS – finanční výkazy města Plasy v letech 2009 až 2012
- Makroekonomická predikce České republiky z ledna 2012
- Fiskální výhled České republiky z listopadu 2012

9.3. Analýza hospodaření minulých let

Pro analýzu hospodaření jsou použity data z finančních výkazů města Plasy (výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC za roky 2009 až 2012, rozvaha v letech 2009 až 2012 a příloha pro rok 2012)

Použité vzorce:

Míra soběstačnosti představuje procentní zastoupení vlastních příjmů očištěných od dotací a úvěrů v celkových příjmech.

$$\text{Míra soběstačnosti} = \frac{\text{daňové příjmy} + \text{příjmy z vlastní činnosti}}{\text{celkové příjmy}}$$

Hrubá úspora informuje jaký je přebytek celkových příjmů nad běžnými výdaji, čili o prostředcích k financování investičních výdajů. Čistá úspora je dále upravena o splátky úvěrů a půjček, jde tedy o přebytek, který město může celý využít na financování investic.

$$\text{Hrubá úspora} = \text{celkové příjmy} - \text{běžné výdaje}$$

$$\text{Čistá úspora} = \text{celkové příjmy} - \text{splátky úvěrů a půjček} - \text{běžné výdaje}$$

Míra krytí běžných výdajů říká, do jaké míry je město schopno financovat běžné výdaje z běžně se opakujících příjmů, aniž by čerpalo cizí prostředky.

$$\text{Míra krytí běžných výdajů} = \frac{\text{běžně se opakující příjmy}}{\text{běžné výdaje}}$$

Míra závislosti na neopakovatelných příjmech vyjadřuje závislost rozpočtu na ostatních příjmech – kapitálové příjmy a investiční dotace.

$$\text{Míra závislosti na neopakovatelných příjmech} = \frac{\text{běžně se opakující příjmy}}{\text{příjmy celkem}}$$

U investičního podílu se jedná o procentní podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích, ukazuje rychlost reprodukce a rozvoje majetku města.

$$\text{Investiční podíl} = \frac{\text{kapitálové výdaje}}{\text{celkové výdaje}}$$

Míra samofinancování investic vyjadřuje podíl finančních prostředků z čisté úspory, který je použitelný na krytí investičních výdajů.

$$\text{Míra samofinancování investic} = \frac{\text{čistá úspora}}{\text{kapitálové výdaje}}$$

Krytí dluhu ukazuje, jak je město schopno splácet svůj dluh z běžně se opakujících zdrojů.

$$\text{Krytí dluhu} = \frac{\text{běžně se opakující příjmy} - \text{běžné výdaje}}{\text{zadluženost celkem}}$$

Celková zadluženost vyjadřuje, jak je město zadlužené, míra samofinancování naopak, a to z jaké části je město schopno financovat svou činnost, aniž by použilo cizí zdroje.

$$\text{Míra samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková pasiva}} * 100$$

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje} + \text{přijaté návratné finanční výpomoci}}{\text{celková aktiva}} * 100$$

Příjmy z vlastní činnosti jsou počítány jako součet položek 2111 – 2151 dle druhového třídění. Splátky úvěrů a půjček u města Plasy zahrnují pouze položky 8124 a 5141 dle druhového členění. Běžně se opakující příjmy se rovnají součtu daňových příjmů, příjmů z vlastní činnosti a neinvestičním dotacím. Zadluženost celkem je počítána jako součet dlouhodobých úvěrů (v rozvaze účet 451), krátkodobých úvěrů (v rozvaze účty

281 a 282), vydaných dluhopisů (účet 453), přijatých finančních výpomocí a ostatních krátkodobých dluhů a závazků (účty 283 a 289) a ostatní dlouhodobé dluhy a závazky (účty 457 a 459). Zadluženost celkem představuje u města Plasy v letech 2009 až 2012 pouze dlouhodobé úvěry (v rozvaze účet 451).

9.4. Odhad příjmů

Pro odhad budoucích příjmů se bude vycházet z platných údajů za minulá období dle finančních výkazů pro roky 2010-2012 a schváleného rozpočtu pro rok 2013. Příjmy budou odhadovány v rozdělení na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace.

Daňové příjmy: Daňové příjmy budou odhadovány v rozdělení na sdílené daně, daně a poplatky z vybraných činností a služeb a daň z nemovitosti.

U sdílených daňových příjmů se bude vycházet z odhadů počtu obyvatel, katastrální výměry města, počtu dětí a žáků škol zřízených městem a dalších ukazatelů používaných k výpočtu daňových příjmů podle novely zákona o rozpočtovém určení daní k 1. 1. 2013 za předpokladu, že v letech 2014-2017 nedojde ke změně tohoto zákona.

Pro výpočet sdílených daňových příjmů se vychází z předpokládaných údajů změn ukazatelů směrodatných pro výpočet jejich výše v daném roce. Způsob odhadu těchto ukazatelů:

- Vývoj počtu obyvatel od roku 2004 do roku 2009 zaznamenal pozvolný nárůst průměrně o 0,93 % ročně. Stagnace v letech 2010 a 2011 a pokles počtu obyvatel v roce 2012 mohl způsobit odliv lidí za prací v závislosti dopadů hospodářské krize na nezaměstnanost. Za předpokladu, že k 1. 1. 2013 bude tento trend pokračovat a dojde k mírnému poklesu obyvatel města Plasy, a to o 1 %. V dalších letech v souvislosti s rozvojem města a zvyšováním počtu obyvatel České republiky (dle odhadu vývoje demografie z makroekonomické predikce ČR) bude docházet opět k pozvolnému nárůstu obyvatel, také z důvodu dobrého dopravního spojení (autobusem a vlakem) s krajským městem Plzeň a dalších možností rozšíření města. V těchto letech bude počítáno s pomalejším nárůstem počtu obyvatel než za roky 2004-2009, a to s průměrným nárůstem za období 2004-2012, tj. o 0,54 %.

- Katastrální výměru území města bude v následujících letech uvažována jako neměnná.
- Počet dětí a žáků navštěvující školy zřízené městem Plasy bylo 344 k 30. 9. 2011. Dle makroekonomické predikce České republiky z ledna 2013 se počet osob ve věkové skupině 0-14 let zvyšuje (viz tento dokument tabulka A.6.1: Demografie). Bude počítáno se změnou v počtu dětí a žáků navštěvujících školy ve městě Plasy podle tohoto procentního růstu.
- Počet zaměstnanců města Plasy pro výpočet procentního podílu města na výnosu daně podle § 4 odst. 1 písm. i) zákona o rozpočtovém určení daní je 615 k 1. 12. 2011, tj. 23,32 % z celkového počtu obyvatel. Bude uvažováno, že tento podíl zůstane v dalších letech neměnný, a tudíž počet zaměstnanců bude závislý na změně v počtu obyvatel města.
- K výpočtu jsou potřeba i celkové údaje: k výpočtu se použije procentní růst počtu obyvatel dle Makroekonomické predikce ČR, procentní růst ve věkové skupině 0-14 dle makroekonomické predikce, procentní růst ve věkové skupině 15-64 dle makroekonomické predikce, dále celková výměra stejně jako výměra města zůstane stejná. Násobek postupných přechodů za ostatní obce ČR a celkové procento, kterým se ostatní obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní, v dalších letech bude počítáno ve stejné výši jako v roce 2013.

Celková výše těchto daní, v členění na DPH, DPPO a DPFO, je použita podle predikce ve fiskálním výhledu z listopadu 2012 pro roky 2014 a 2015, pro odhad výše těchto daní v letech 2016 a 2017 se vychází z odhadu podle údajů z fiskálního výhledu: u DPH v roce 2016 je počítáno s 3 % nárůstem a v roce 2017 s nárůstem 2 %. U DPFO s nárůstem 2 mld. Kč za každý rok a u DPPO s nárůstem 1 mld. Kč pro oba roky.

Rozdělení DPFO a DPPO pro výpočet jednotlivých částí daně dle zákona o RUD vychází z průměrného podílu jednotlivých složek daní na určené dani z roků 2011 a 2013 podle Zprávy Ministerstva financí ČR zveřejněné na webových stránkách Deníku veřejné správy v časopise Obec a finance. Podíl jednotlivých složek daně na:

Dani z příjmů fyzických osob

– DPFO – ze závislé činnosti	84 %
– DPFO – z podnikání	5 %
– DPFO – zvláštní sazba	11 %

Dani z příjmů právnických osob

– DPPO (bez daně placené obcemi a kraji)	95 %
– DPPO za obce	5%

Daně a poplatky z vybraných činností a služeb: Vývoj je předvídan podle jejich minulého stavu, to pouze u poplatků, které se každoročně opakují. U poplatků vykazujících nepravděelné výkyvy v jejich výši se v dalších letech počítá s hodnotou schválenou v rozpočtu pro rok 2013. U poplatků za komunální odpad se v roce 2013 zvýšil poplatek z 500 Kč na 700 Kč za osobu. Výše tohoto poplatku se bude měnit v závislosti na počtu obyvatel v následujících letech. V letech 2010-2012 byl poplatek vyšší v průměru o 66 tisíc Kč (pravděpodobně příjem za tříděný odpad), tato částka bude přičtena k tomuto poplatku v příštích letech. Poplatek ze psů nevykazuje v letech 2010-2012 výrazné změny, proto v dalších letech předpokládaná výše tohoto poplatku se bude rovnat průměru těchto let. Poplatek za užívání veřejného prostranství zaznamenal nárůst v roce 2011, v roce 2012 mírně poklesl a město pro rok 2013 schválilo částku, která je nižší oproti předcházejícímu roku o přibližně stejnou částku jako změna mezi roky 2011 a 2012. Dále se bude uvažovat stejná částka pro tento poplatek jako je schválená pro rok 2013. Odvody z výtěžku z provozování loterie a odvody z VHP budou předpokládány ve výši schválené pro rok 2013. Správní poplatky klesají a jejich pokles zpomaluje, ve schváleném rozpočtu je plánovaný jejich další pokles. Od příštího roku se dá předpokládat jejich mírný nárůst odvozený od plánu pro rok 2013, který bude způsobený výrazným zvýšením poplatků vybíraných stavebním úřadem, a to ročně o 1 %.

Daň z nemovitosti: Město nevyužívá u této daně přepočítací koeficienty a neplánuje je zavést ani v příštích letech, proto výše této daně pro město je počítána jako průměrná hodnota let 2010-2013.

Nedaňové příjmy: U nedaňových příjmů se bude vycházet z jejich stavu v letech 2010-2012 a plánované výše pro rok 2013. U příjmů pohybuje se v těchto letech v podobné výši bude počítáno s průměrnou hodnotou těchto let. U příjmů vykazujících růst či pokles se bude uvažovat o tempu této změny, meziroční změny a pravděpodobnosti stálého poklesu či růstu. Příjmy nevykazující žádný trend budou počítány ve výši schválené v rozpočtu pro rok 2013. Příjmy, které nejsou vykázány ve všech předchozích letech, ani schváleny pro rok 2013, nebudou uvažovány ve výhledu na další roky. Nedaňové příjmy budou počítány podle jednotlivých položek druhového třídění

v rámci každé skupiny dle odvětvového třídění. Celková výše nedaňových příjmů by neměla překročit plánovanou výši, tedy bude uvažována jako minimální.

Kapitálové příjmy: Městu plynou kapitálové příjmy z prodeje nemovitostí a pozemků. Město má pořad nepotřebný majetek určený k prodeji. Zvýšení kapitálových příjmů v roce 2012 byl způsoben prodejem dlouhodobého hmotného majetku Technickým službám Města Plasy, s. r. o. V dalších letech je uvažována výše kapitálových příjmů v podobné výši, jako byla v minulých letech, vyjma roku 2012.

Dotace: U dotací bude zohledněno, čeho se týkají. Dotace pro běžnou činnost město dostává na výkon regionálních funkcí knihoven a na výkon státní správy. Město každoročně žádá a je mu i přidělena dotace na pečovatelskou službu. Dotace, o které město žádá v souvislosti s financováním investic, budou uvažovány pro financování jednotlivých investic v plánu akcí a investic. Pro významnou roli dotačních zdrojů v rozpočtu města odhad celkových neinvestičních dotací bude proveden na základě dat z minulých let (2010-2012) podle jednotlivých položek, aby nedošlo k neúměrnému zápornému saldu běžného rozpočtu. Výše a druh dotací jsou obtížně plánovatelné, a zároveň je město dostává až v průběhu rozpočtového roku a tudíž je neschvaluje v ročním rozpočtu. Výše neinvestičních dotací v roce 2012 poklesla a v dalších letech je pravděpodobný jejich další pokles. Výše neinvestičních dotací – ostatní je odhadována v minimální výši.

9.5. Odhad běžných výdajů

Běžné výdaje jsou rozděleny do šesti skupin podle odvětvového třídění. Do každé skupiny spadá několik činností, které jsou ještě dále rozděleny podle jednotlivých položek. V odhadu budoucích běžných výdajů se bude vycházet z údajů z let 2000-2012 a plánu pro rok 2013. Každá činnost bude uvažována v dílčích položkách. U výdajů pohybujících se v těchto letech v podobné výši bude počítáno s průměrnou hodnotou těchto let. U výdajů vykazujících růst či pokles se bude uvažovat tempo této změny, meziroční změny a pravděpodobnost stálého poklesu či růstu. Výdaje nevykazující žádný trend budou počítány ve výši schválené v rozpočtu pro rok 2013. Výdaje, které nejsou vykázány ve všech předchozích letech, ani schváleny pro rok 2013, nebudou uvažovány ve výhledu na další roky. Pro odhad cen energií bude počítáno s následujícími průměrnými nárůsty, o které se bude měnit hodnota pro rok 2013. V případě výdajů, které nejsou plánovány pro rok 2013, ale byly v roce 2012 – u těchto

výdajů bude v dalších letech počítáno pouze s cenami energie odvozené od roku 2012. Výdaje, které nebyly ani v roce 2012, nebudou uvažovány, vyjma výdajů na volby do Parlamentu ČR a do zastupitelstva ÚSC, u kterých navíc při jejich odhadu bude použit vliv inflace dle fiskálního výhledu z listopadu 2012 a pro roky 2016 a 2017 průměrná inflace z let 2012-2015 dle tohoto fiskálního výhledu. Nárůsty cen energií jsou následující:

- elektřina – roční nárůst 7,8 % (zdroj: www.sto.cz; v letech 2000-2009)
- zemní plyn – roční nárůst 10,6 % (zdroj: www.sto.cz; v letech 2000-2009)
- voda – roční nárůst cca 5,14 % (zdroj: www.mfcz.cz k 1. 1. 2008; v letech 2002-2007)
- pohonné hmoty (Nafta a Natural 95) – roční nárůst 5,13 % (zdroj: www.finance.cz; v letech 2010-2013)

Při nejasnostech v odhadu budou položky uvažovány v maximální výši. Položka 5171 bude uvažována v průměrné výši počítané z celkového součtu této položky pro všechny činnosti v letech 2010 až 2013. K běžným výdajům budou přičteny úroky z dlouhodobých úvěrů podle jednotlivých variant dluhové služby v závislosti na financování investic dlouhodobými úvěry dle jednotlivých variant plánu investic. Z důvodu nejasnosti zrušení nebo omezení výdajů na některé činnosti, možnosti jejich opětovného financování nebo i financování činností nových bude počítáno s rezervou ve výdajové části rozpočtu, aby nedošlo k podhodnocení běžných výdajů. Rezerva bude ve výši 7 % z běžných výdajů bez úroků z dlouhodobých úvěrů.

9.6. Plán akcí a investic

Investice budou rozplánovány v několika variantách v závislosti na jejich možné době uskutečnění (závislost na zahájení dalších projektů souvisejících nebo předcházejících dané investici), finanční a časové náročnosti. Budou uvažovány ve třech variantách, v závislosti na možnosti uskutečnění velké investice – Průtah I/27, a to buď v roce 2014, 2015 nebo jejího neuskutečnění. Pro investice bude určen způsob financování (úvěr, dotace, z vlastních zdrojů) a celková finanční náročnost investic v jednotlivých letech. Při financování investice dotací, bude dotace uvažována až v dalším roce, tedy po ukončení dané investice. Varianta 4 bude uvažována jako obměna předchozích tří variant. Investice budou uskutečněny ve skladbě jako u předchozích variant, změna se bude týkat pouze jejich financování. Dotační příjmy v roce 2014, které město dostane

na investice uskutečněné v roce 2013, budou uvažovány v poloviční výši, tj. 7 208,5 tis. Kč. Bude také uvažováno nepřidělení dotace na zateplení domu s pečovatelskou službou, kterou bude město financovat z vlastních zdrojů.

9.7. Dluhová služba a stav volných peněžních prostředků

Dluhová služba bude uvedena v několika variantách. První bude dluhová služba k 1. 1. 2013 podle stávajících úvěrů od roku 2014 až do roku 2020, v té době by město už nebylo dluhově zatíženo, pokud by nefinancovalo budoucí investice novými úvěry. Do dalších variant dluhové služby se promítne financování investic úvěry podle jednotlivých variant plánu investic. Město plánuje k financování budoucích investic si vzít dva úvěry. Je známa jejich výše a počet let splatnosti, oba úvěry budou spláceny ročními splátkami. Není známa úroková sazba, proto je u obou úvěrů počítáno s několika sazbami, je vypočítána roční splátka, celková výše dluhu a úroku při dané úrokové sazbě. Z důvodu úrokové sazby nižší než 2 % u stávajících dlouhodobých úvěrů (jeden z úvěrů ji má úrokovou sazbu pod 2 % od začátku trvání úvěru a druhý byl loňského roku přeúvěrován po skončení fixace úrokové sazby na sazbu nižší než 2 %). Bude počítáno s úrokovou sazbou 3 % u obou úvěrů. Město by u takto dlouhodobých úvěrů a v takové výši mohlo získat spíše nižší sazbu.

10. Sestavení rozpočtového výhledu města

10.1. Představení města Plasy

Město Plasy se nachází v Plzeňském kraji 21 km severně od města Plzeň. Plasy jsou součástí Mikroregionu Dolní Střela. Město se nachází v hluboké kotlině vytvořené řekou Střelou a několika menšími přítoky. Dno kotliny s nadmořskou výškou 320 m tvoří podél toku řeky údolní niva o délce 2300 m a šířce 900 m. Uprostřed nivy se rozprostírá velký rybník, který je napájený vodou z Lomanského potoka a v 19. století byla celá niva upravena na anglický park. Příkré stráně kotliny přecházejí v kopce, které převyšují dno o více než 100 m.

V Plasích žije 2 637 obyvatel a katastrální výměra Plas je 57,13 km². Město Plasy zajišťuje činnost státu jako pověřená obec. Zastupitelstvo města Plasy má 15 členů a rada města 5 členů. Dopravní spojení s Plzní je zajištěno železniční a autobusovou dopravou.

V Plasích se nachází několik škol, Mateřská škola Plasy, Základní škola Plasy, Gymnázium a SOŠ Plasy a Základní umělecká škola. Ve městě provozuje svou činnost několik organizací a spolků, Technické služby Města Plasy, s. r. o., Městská knihovna Plasy, Dům dětí a mládeže Radovánek Plasy, TJ Sokol Plasy, Aeroklub Plasy, Fotoklub Plasy, Akademický vršíček o. s., Stará cesta o. s., Přeskopec o. s., Rybáři, Včelaři, Pionýři, Modeláři, Zahrádkáři, Kynologové, Svaz tělesně postižených, Sbor dobrovolných hasičů a Římskokatolická farnost.

Město Plasy má historické jádro, které je spojeno s historií města. První zmínky o Plasích se váží k založení cisterciáckého kláštera v roce 1144 knížetem Vladislavem II. Jméno Plasy získaly pravděpodobně podle původního knížecího dvorce nebo podle typů polí ve svazích kotliny, kterým se říkalo plasa. Na začátku 17. století dochází k výstavbě barokních staveb konventu, prelatury, sýpek a přestavbě dalších objektů. Roku 1785 byl cisterciácký klášter zrušen a majetek kláštera připadl správě Náboženského fondu, která celý areál v roce 1826 prodala rakouskému kancléři K. L. Metternichovi. Ten podpořil rozvoj hutního průmyslu a uskutečnil mnoho přestaveb. V té době zároveň dochází k největšímu přírůstku obyvatel a oživení

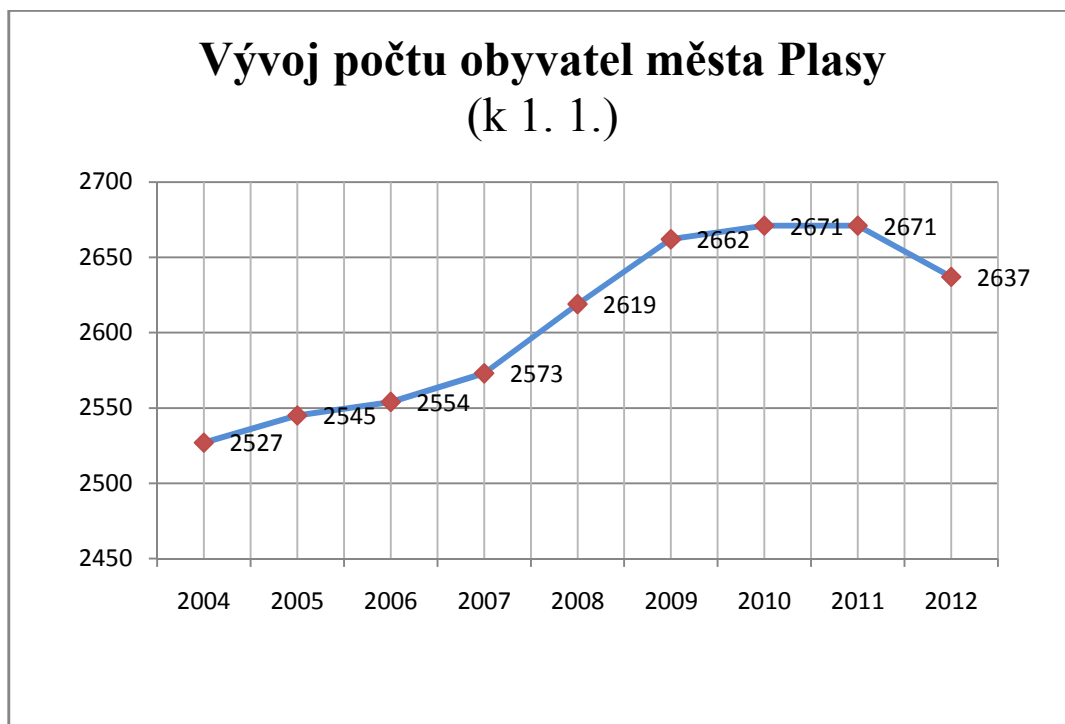
kulturního a společenského života Plas a tím se z města stává kulturní a historické centrum celého regionu. Významnou změnou byla přeměna říční nivy na anglický park, který nese v současnosti název Velká louka. Majetek byl ve vlastnictví Metternichů až do roku 1945. Dnes jsou jednotlivé budovy areálu ve vlastnictví státu, města a soukromých vlastníků. Plasy se významně rozrostly po II. světové válce. Nyní jsou významným rekreačním, kulturním a školským střediskem celé oblasti.

10.2. Analýza hospodaření minulých let

10.2.1. Vývoj počtu obyvatel

Počet obyvatel Plas se nyní pohybuje okolo 2 600. Od roku 2004 docházelo k pozvolnému nárůstu počtu obyvatel, jak ukazuje graf č. 1. V posledních letech růst počtu obyvatel stagnoval a v loňském roce dokonce poklesl. To může být způsobeno dozvuky hospodářské krize a s tím spojený odchod lidí za prací do větších měst. Výkyvy nejsou velké, aby výrazněji ovlivnily hospodaření města. Počet obyvatel měst souvisí s výší daňových příjmů. Nárůst počtu obyvatel zvyšuje příjem z daňových příjmů. Dlouhodobý pokles obyvatel města by znamenal snížení těchto příjmů, které tvoří největší příjmovou složku v rozpočtu města.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel města Plasy v letech 2004 - 2012

Zdroj: Český statistický úřad

10.2.2. Vybrané ukazatele hospodaření města

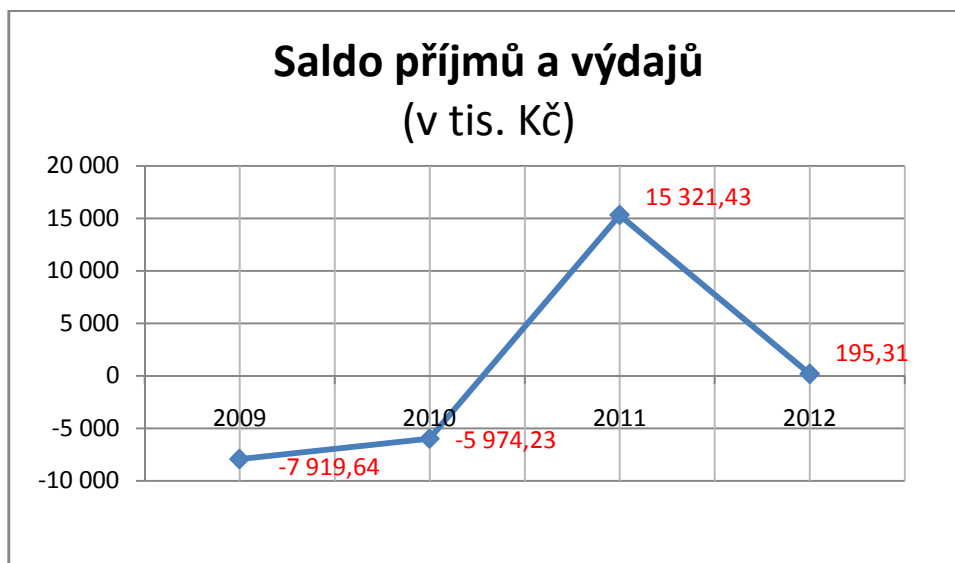
Daňové příjmy jsou stabilní složkou rozpočtu města Plasy, jejich průměrný meziroční nárůst v letech 2009 – 2012 je 2,1 %. Ve schváleném rozpočtu města na rok 2013 je výše daňových příjmů 32 513 tisíc Kč, jejich výrazné zvýšení způsobila změna zákona o rozpočtovém určení daní k 1. 1. 2013. Podle novely tohoto zákona výše daňových příjmů nově závisí i na počtu žáků navštěvujících školy zřízené městem. Jak ukazuje graf 1, počet obyvatel Plas se výrazněji nemění, proto v minulých letech byly daňové příjmy v podobné výši. Nedaňové příjmy města Plasy rostou rychleji, průměrně o 13,41 % ročně. Běžné výdaje v letech 2009 – 2012 rostly průměrně 1,91 % za rok, což je pomalejší nárůst než u daňových příjmů, které slouží především ke krytí těchto výdajů. Kapitálové výdaje rostly výrazně rychleji, průměrný meziroční nárůst byl o 32,01 %, což způsobilo financování projektů města.

Tabulka 1: Bilance příjmů a výdajů města Plasy v letech 2009 -2012

Bilance příjmů a výdajů k 31. 12. (v tisících Kč)				
	2009	2010	2011	2012
Daňové příjmy	24 433,02	25 744,01	25 270,02	25 967,85
Nedaňové příjmy	5 837,26	7 227,28	8 209,68	8 441,49
Kapitálové příjmy	2 444,31	2 156,76	2 579,56	6 660,66
Dotace	25 419,91	48 019,50	39 864,97	19 679,56
Příjmy celkem	58 134,50	83 147,55	75 924,23	60 749,56
Běžné výdaje	44 225,36	49 290,49	53 106,42	45 955,26
Kapitálové výdaje	21 828,78	39 831,29	7 496,38	14 598,99
Výdaje celkem	66 054,14	89 121,78	60 602,80	60 554,26
Saldo příjmů a výdajů	-7 919,64	-5 974,23	15 321,43	195,31

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC v letech 2009-2012

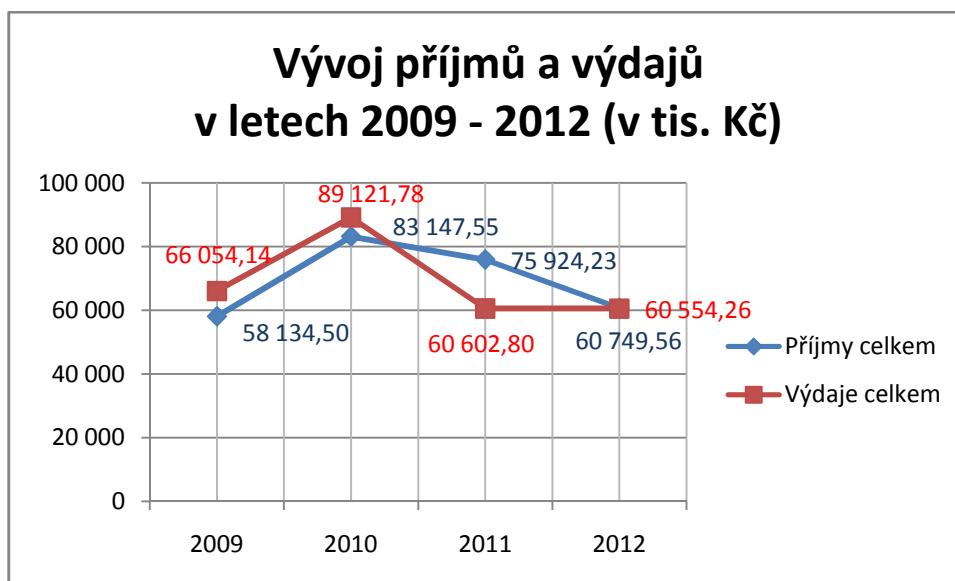
Graf 2: Vývoj salda rozpočtu města Plasy

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC v letech 2009-2012

Záporné saldo rozpočtu v letech 2009 a 2010 může být způsobeno hospodářskou krizí, i když výraznější vliv mají spíše výdaje spojené s velkou kapitálovou investicí (nový most přes řeku Střelu a výstavba kruhového objezdu). Saldo rozpočtu je rozdíl příjmů a výdajů města, jak také ukazuje následující graf č. 3, výdaje roku 2011 byly výrazně nižší než příjmy téhož roku. V roce 2011 byly výrazně nižší kapitálové výdaje, jak je patrné z tabulky 1, díky tomu saldo rozpočtu vykazuje tak dobrou hodnotu.

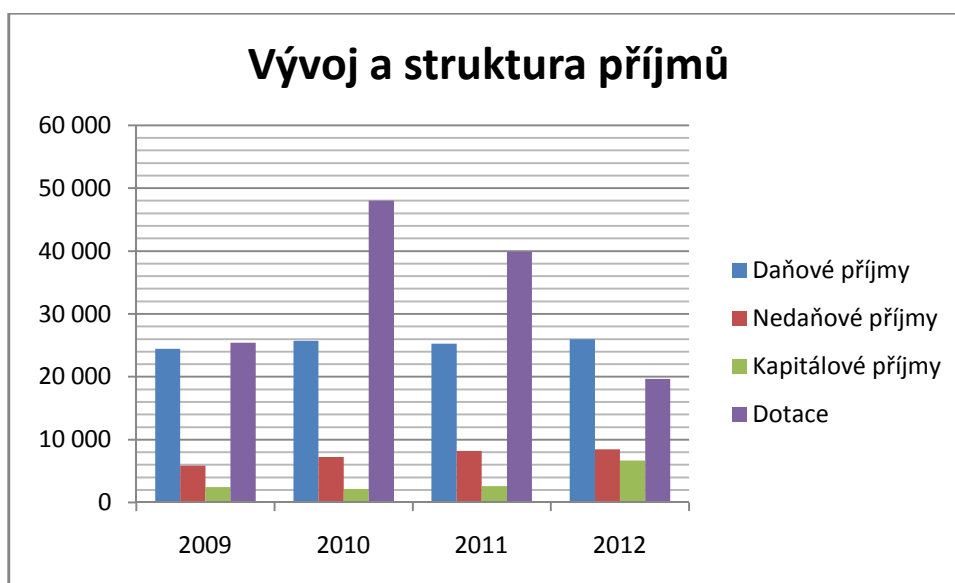
Graf 3: Vývoj příjmů a výdajů města Plasy

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC v letech 2009-2012

Graf č. 4 zobrazuje strukturu příjmů města Plasy v letech 2009 až 2012. Největší složku příjmů tvoří dotace, jedná se o investiční i neinvestiční dotace. Vysoké dotační příjmy v letech 2010 a 2011 jsou způsobeny čerpáním dotací z fondů Evropské unie na výstavbu nového mostu přes řeku Střelu a výstavbu kruhového objezdu. Z dalších příjmů města jsou důležité daňové příjmy sloužící především pro zajištění běžné činnosti města. Růst nedaňových příjmů je pro město dalším zdrojem financování její činnosti a jejich růst zlepšuje finanční stabilitu města.

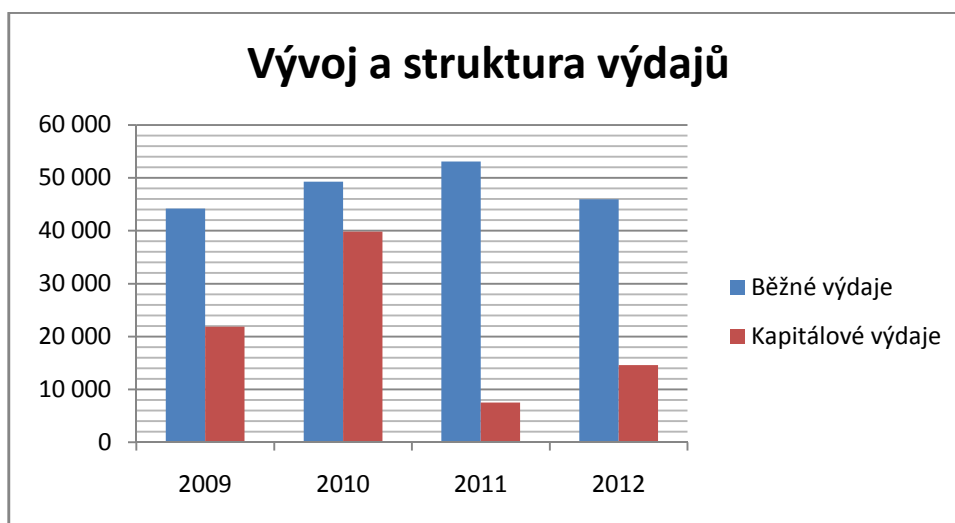
Graf 4: Vývoj a struktura příjmů města Plasy

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC v letech 2009-2012

Kapitálové výdaje tvoří výraznou část výdajové stránky rozpočtu, jejich průměrný meziroční nárůst (32,01 %) je způsoben výkyvy v jednotlivých letech. Vysoké kapitálové výdaje v letech 2009 a 2010 jsou způsobeny financováním již zmíněné investice. Běžné výdaje zaznamenaly pozvolný nárůst od roku 2009 až do roku 2012, ve kterém se jejich výše snížila. V roce 2012 vznikly Technické služby města Plasy, s. r. o., čímž se město snaží snížit náklady na udržování silnic, chodníků a veřejné zeleně. Jestli tento záměr způsobí snížení běžných výdajů, není zatím prokazatelné.

Graf 5: Vývoj a struktura výdajů města Plasy

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC v letech 2009-2012

Tabulka 2: Vývoj hospodaření města Plasy – zhodnocení za pomoci některých ukazatelů hospodaření

Ukazatele	2009	2010	2011	2012
Míra soběstačnosti (v %)	54,35	40,79	47,34	54,46
Hrubá úspora (v tis. Kč)	9 428	27 558	16 389	14 673
Čistá úspora (v tis. Kč)	8 882	6 080	4 241	12 995
Míra krytí běžných výdajů (v %)	114,37	118,51	115,45	109,12
Míra závislosti na neopakovatelných příjmech (v %)	94,27	76,01	88,23	82,71
Investiční podíl (v %)	33,05	44,69	13,84	24,16
Míra samofinancování investic (v %)	40,69	15,26	56,58	89,01

V tabulce č. 2 jsou některé ukazatele hospodaření města Plasy za roky 2009 až 2012. Vlastní příjmy očištěné od dotací a úvěrů na celkových příjmech města tvoří průměrně 49,23 %. Město Plasy k financování investic může využít hrubou úsporu, ale ne v celé výši, její část připadne na splátky úvěrů a půjček, tím dostane čistou úsporu, kterou může využít v plné výši. Město má tedy prostředky k financování nových investic, obnově majetku a dalšímu rozvoji města. Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích tvoří v průměru 28,93 %. Město je schopno financovat běžné výdaje v průměru 114,36 % z běžně se opakujících příjmů, aniž by využívalo cizí prostředky, ale vytváří finanční rezervu. Město nevyužívalo v minulých letech krátkodobé úvěry. K financování běžných výdajů a tvorbě finanční rezervy také používá ostatní nedaňové příjmy, případně kapitálové příjmy. Město vykazuje velkou závislost na neopakovatelných příjmech, která tvoří v průměru 85,31 %.

Tabulka 3: Ukazatele zadluženosti města Plasy

Ukazatele zadluženosti	2009	2010	2011	2012
Krytí dluhu (v %)	101,36	44,45	73,59	42,18
Míra samofinancování (v %)	96,74	90,30	92,89	92,48
Celková zadluženost (v %)	3,26	9,70	7,11	7,52

Město využívá pouze dlouhodobé úvěry, a to k financování investic. Pro zajištění veřejných statků a dalších činností používá vlastní nebo nenávratné příjmy. Město Plasy není příliš zadlužené, průměrná zadluženost je 6,9 % za roky 2009-2012. Zvýšení zadluženosti v roce 2010 je způsobeno dlouhodobým úvěrem na financování investice kruhového objezdu a nového mostu přes řeku Střelu.

Tabulka 4: Vývoj dluhu města Plasy k 31. 12. (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012
Dluh k 31.12	6 270,87	20 528,49	11 151,87	9 934,24

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC v letech 2009-2012

Město má k 1. lednu 2013 úvěry v celkové hodnotě 9 934 250 Kč. Jedná se o 3 úvěry uvedené v následující tabulce.

Tabulka 5: Dlouhodobé úvěry města Plasy k 1. lednu 2013

Úvěry	Jistina k 1. 1. 2013	Splatnost	Pravidelná splátka	Roční splátka
1.	7 999 960,00	2020	83 340 Kč měsíčně	1 000 080,00
2.	1 751 890,00	2017	100 000 Kč čtvrtletně	400 000,00
3.	182 400,00	2015		

Zdroj: Příloha účetních výkazů města Plasy pro rok 2012

Tabulka 6: Stav peněžních prostředků k 31. 12. v tis. Kč

Rok	2010	2011	2012
Běžné účty celkem	15 910,57	17 539,30	16 437,15
Termínované vklady dlouhodobé	8 218,97	12 535,05	12 609,16

Zdroj: Příloha účetních výkazů města Plasy pro rok 2012

Město Plasy mělo v minulých letech velkou finanční rezervu, díky které nepotřebovalo krátkodobé bankovní úvěry k překlenutí případného nesouladu mezi příjmy a výdaji během roku. Pro rok 2013 je plánováno krytí schodku rozpočtu z přebytku z minulých let ve výši 27 171,22 tis. Kč. Schodek rozpočtu je způsoben předfinancováním investic pro rok 2013, které budou ve výši 28 045 tis. Kč. V takovém případě stav peněžních prostředků k 31. 12. 2013 je 1 875,09 tis. Kč.

10.3. Odhad příjmů

10.3.1. Daňové příjmy

Mezi daňové příjmy patří daně sdílené, daně a poplatky z vybraných činností a služeb a daň z nemovitosti. Pro odhad výše sdílených daní je třeba vycházet z ukazatelů ovlivňujících podíl města na těchto daních. V následující tabulce jsou uvedené odhadované hodnoty pro výpočet sdílených daní na základě novely zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní platné od 1. 1. 2013.

Tabulka 7: Odhad ukazatelů pro propočet daňových příjmů města Plasy podle novely zákona o RUD k 1. 1. 2013

Rok	Počet obyvatel	Katastrální výměra	Počet dětí a žáků	Koef. Post. Přechodů	Proc. Podíl na výnosu daní § 4 odst. 1 b) až f) zákona o RUD	Počet zaměstnanců	Proc. Podíl na výnosu daní § 4 odst. 1 i) zákona o RUD
2014	2611	5713,4495	348	1,1523	0,019970	609	0,013560
2015	2625	5713,4495	353	1,1523	0,020058	612	0,013744
2016	2639	5713,4495	359	1,1523	0,020145	615	0,013915
2017	2653	5713,4495	364	1,1523	0,020234	619	0,014089

Následující tabulka obsahuje výši jednotlivých sdílených daní města Plasy v letech 2014 až 2017, která je vypočítána podle novely zákona o rozpočtovém určení daní.

Tabulka 8: Odhad sdílených daňových příjmů města Plasy (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
DPFO ze ZČ	6 369	6 512	6 618	6 725
DPFO z podnikání	235	240	244	248
DPFO zvláštní sazba	860	879	894	908
DPFO ze ZČ - 1,5 % motivace	284	293	300	307
DPPO	6 039	6 066	6 137	6 164
DPPO za obce	1 348	1 354	1 370	1 376
DPH	12 854	13 328	13 788	14 125
Sdílené daně celkem	27 988	28 671	29 350	29 852

Další část daňových příjmů města tvoří daně a poplatky z vybraných činností a služeb, jejichž odhadovanou výši zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 9: Odhad daní a poplatků z vybraných činností a služeb města Plasy (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	1 898	1 908	1 918	1 928
Místní poplatky z vybraných činností a služeb	463	458	463	458
Ostatní odvody z vybraných činností a služeb	350	350	350	350
Správní poplatky	202	204	206	208
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	2 913	2 920	2 937	2 944

Další složkou daňových příjmů je daň z nemovitosti. U této daně mají města možnost zvolit si přepočítací koeficienty, které příjem města na této dani zvyšují. Město Plasy vybírá daň z nemovitosti na svém území v zákonné výši bez použití přepočítacích koeficientů. Zavedení těchto koeficientů neplánuje ani v dalších letech.

Tabulka 10: Odhad daňových příjmů města Plasy (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
Sdílené daně	27 988	28 671	29 350	29 852
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	2 913	2 920	2 937	2 944
Daň z nemovitosti	2080	2080	2080	2080
Daňové příjmy celkem	32 981	33 671	34 367	34 876

10.3.2. Nedaňové příjmy

Největší podíl nedaňových příjmů plyne městu z těžby dřeva a jeho následného prodeje, z poskytování služeb a výrobků a pronajímání nemovitostí a jejich částí v rámci bytového a nebytového hospodářství.

Tabulka 11: Odhad nedaňových příjmů města Plasy v odvětvovém třídění (v tis. Kč)

Třída	Název skupiny	2014	2015	2016	2017
1	Zemědělství a lesní hospodářství	2 258	2 280	2 326	2 372
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	216	222	229	237
3	Služby pro obyvatelstvo	3 707	3 632	3 595	3 532
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti	92	92	92	92
6	Všeobecná veřejná správa a služby	702	702	702	702
Celkem		6 974	6 928	6 944	6 935

10.3.3. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy městu plynuly v minulých letech především z prodeje bytů a pozemků. I v dalších letech je možný další prodej. Protože se kapitálové příjmy

v minulých letech pohybovaly v podobné výši, kromě roku 2012, kdy byly zřízeny Technické služby Města Plasy, s. r. o., kterým město vložilo část svého majetku a odprodalo část dlouhodobého hmotného majetku ve vlastnictví města. Tím došlo ke snížení majetku města, a zároveň ke zvýšení kapitálových příjmů v roce 2012.

Tabulka 12: Odhad kapitálových příjmů města plasy (v tis. Kč)

Paragraf	Název paragrafu	2014	2015	2016	2017
3612	Bytové hospodářství	800	800	800	800
3639	Komun.sloužby a územní rozvoj	1500	1500	1500	1500
Celkem		2 300	2 300	2 300	2 300

10.3.4. Dotace

Město dostává nárokové dotace na výkon státní správy, tj. 3 299 000 Kč v roce 2013, a na výkon regionálních knihoven, tj. 661 392 Kč v roce 2013. Každoročně žádá a dostává dotace na pečovatelskou službu, pro rok 2013 město dostalo dotaci ve výši 380 000 Kč. Výše dotace na pečovatelskou službu v minulých letech je uvedena v následující tabulce. Průměrná hodnota této dotace je 369 tisíc Kč, podobnou částku by město mohlo získávat i v dalších letech.

Tabulka 13: Dotace na pečovatelskou službu v minulých letech (v tis. Kč)

Rok	2010	2011	2012	2013
Dotace na pečovatelskou službu	374	344	378	380

Dotace tvoří významnou část rozpočtu města, kromě dotací na výkon státní správy, na výkon regionálních knihoven a na pečovatelskou službu město dostává i další dotace, které nejsou nárokové ani se pravidelně nemusejí opakovat. Výše neinvestičních dotací je pro město nezanedbatelná, průměrná výše neinvestičních dotací v letech 2010-2012 činila 24 204,52 tis. Kč. V roce 2012 došlo k poklesu neinvestičních dotací. Města také nově od roku 2013 nedostávají dotace na provoz škol, který musí nyní krýt z vlastních zdrojů, to snižuje od roku 2013 neinvestiční dotace. Odhad neinvestičních dotací rozdělíme na dvě skupiny, první budou dotace pravidelné (dotace na výkon státní správy, výkon regionálních knihoven a na pečovatelskou službu), jejichž výše se pohybuje přibližně okolo 4,5 milionů Kč, druhá skupina budou ostatní neinvestiční dotace. O investiční dotace je žádáno v souvislosti s dlouhodobými projekty města, proto budou uvažovány v souvislosti s jednotlivými investicemi.

Tabulka 14: Odhad neinvestičních dotací města Plasy (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
Neinvestiční - pravidelné	4 500	4 500	4 500	4 500
Neinvestiční - ostatní	12 000	10 000	10 000	10 000
Neinvestiční celkem	16 500	14 500	14 500	14 500

10.4. Odhad běžných výdajů

Běžné výdaje v roce 2013 podle schváleného rozpočtu činí 43 259,36 tis. Kč, tj. další pokles oproti předcházejícím rokům. Největší výdaje má město ve skupině 1 na zajištění činnosti v lesním hospodářství (těžba dřeva), ve skupině 3 na zajištění provozu škol a na výdaje v oblasti bytového a nebytového hospodářství, které tvoří jednu z největších složek výdajové stránky běžného rozpočtu. Další vysoké výdaje město vynakládá na zajištění činnosti místní správy. Ve skupině 4 město vynakládá prostředky na zajištění osobní asistence a pečovatelskou službu. Ve skupině 5 se jedná o výdaje na požární ochranu.

Tabulka 15: Odhad běžných výdajů města Plasy v odvětvovém třídění (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
Zemědělství a lesní hospodářství	1 522	1 549	1 576	1 604
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	1 622	1 625	1 628	1 631
Služby pro obyvatelstvo	19 549	19 668	19 792	19 957
Sociální věci a politika zaměstnanosti	780	793	807	821
Bezpečnost státu a právní ochrana	118	120	122	124
Všeobecná veřejná správa a služby	15 338	15 021	15 246	15 094
Běžné výdaje celkem	38 928	38 775	39 170	39 232

K běžným výdajům budou přičteny úroky z dlouhodobých úvěrů ve třech variantách vycházejících z dluhové služby na financování investic podle jednotlivých variant plánu investic.

Tabulka 16: Úroky z dlouhodobých úvěrů podle jednotlivých variant plánu investic (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
varianta 1	1 148	1 395	1 314	1 231
varianta 2	458	1 422	1 342	1 259
varianta 3	158	458	432	405

V následující tabulce jsou celkové běžné výdaje i s úroky z dlouhodobých úvěrů uvedené ve třech variantách v závislosti na úrocích dle dluhové služby.

Tabulka 17: Běžné výdaje s úroky z dlouhodobých úvěrů (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
Běžné výdaje (varianta 1)	40 077	40 324	40 243	40 159
Běžné výdaje (varianta 2)	39 387	40 351	40 270	40 188
Běžné výdaje (varianta 3)	39 087	39 387	39 361	39 334

Pro obtížnost a mnohdy i nemožnost odhadu některých výdajů bude přičtena rezerva výdajové stránky běžného rozpočtu. Konečná výše běžných výdajů je opět uvedena ve třech variantách.

Tabulka 18: Odhad běžných výdajů celkem (v tis. Kč)

Rok	2 014	2 015	2 016	2 017
Běžné výdaje (varianta 1)	42 802	43 038	42 984	42 905
Běžné výdaje (varianta 2)	42 112	43 065	43 012	42 934
Běžné výdaje (varianta 3)	41 812	42 101	42 103	42 080

10.5. Plán akcí a investic

Některé investice jsou prováděny v rozpětí několika let z důvodu jejich náročnosti nebo například vypracováním projektu dané investice před jejím provedením. Ne všechny investice jsou provedeny v roce jejich očekávané doby realizace, finančně náročné investice nemohou být provedeny současně ve stejném roce. Z těchto důvodů je jejich plán proveden variantně.

Budou vytvořeny tři základní varianty z důvodu velké investice (Průtah I/27 v hodnotě 31 500 000 Kč), která se může uskutečnit v roce 2014 nebo 2015 nebo také vůbec, v závislosti na schválení a zahájení prací na projektu financovaném Ředitelstvím silnic a dálnic, ke kterému se město Plasy připojí. V souvislosti s plánovanými projekty město uvažuje o dvou dlouhodobých úvěrech, jeden v hodnotě 33 mil. Kč na 15 let a druhý v hodnotě 10 mil. Kč na 10 let.

10.5.1. Varianta 1:

Průtah I/27 bude financován dlouhodobým úvěrem, jehož výše bude činit 33 miliónů Kč. Výše dalšího dlouhodobého úvěru, který si město plánuje vzít na financování investic v roce 2015, činí 10 miliónů Kč. Výstavba In-line dráhy se uskuteční pouze

v případě přidělení dotace. Město bude žádat o dotaci na zateplení a okna domu s pečovatelskou službou. V případě nepřidělení této dotace bude město muset financovat investici z jiných zdrojů (o této možnosti je uvažováno ve variantě 4a).

2014

- Kanalizace Luční ulice 400 tis. Kč
- Průtah I/27 31 500 tis. Kč
- In-line dráhy 500 tis. Kč

2015

- Kanalizace Luční ulice – realizace 2 500 tis. Kč
- Kanalizace Zahradní, K Letišti, Ryplička – projekt 600 tis. Kč
- Základní škola – fasáda 8 000 tis. Kč
- ČS – okna 200 tis. Kč
- Dům s pečovatelskou službou – zateplení, okna 5 000 tis. Kč

2016

- Mateřská škola – zateplení, okna 3 000 tis. Kč
- Kanalizace Zahradní, K Letišti, Ryplička – realizace 4 000 tis. Kč

2017

- Velká louka 3 000 tis. Kč

Tabulka 19: Plán akcí a investic – varianta 1 (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
Kapitálové výdaje	32 400	16 300	7 000	3 000
Financování investic				
Kapitálové příjmy	2 300	2 300	2 300	2 300
Dlouhodobé bankovní úvěry	33 000	10 000		
Investiční dotace	14 417 ³	500	5 000	
Vlastní zdroje	1 875	19 192	15 692	15 992

10.5.2. Varianta 2

Průtah I/27 bude financován dlouhodobým úvěrem, jehož výše bude činit 33 miliónů Kč. Výše dalšího dlouhodobého úvěru, který si město plánuje vzít na financování in-

³ Dosud nečerpané dotace na investice, které budou uskutečněny v roce 2013

vestic v roce 2014, činí 10 miliónů Kč. Výstavba In-line dráhy se uskuteční pouze v případě přidělení dotace. Město bude žádat o dotaci na zateplení a okna domu s pečovatelskou službou. V případě nepřidělení této dotace bude město muset financovat investici z jiných zdrojů (o této možnosti je uvažováno ve variantě 4b).

2014

- Kanalizace Luční ulice 400 tis. Kč
- In-line dráha 500 tis. Kč
- Základní škola – fasáda 8 000 tis. Kč

2015

- Kanalizace Luční ulice – realizace 2 500 tis. Kč
- Průtah I/27 31 500 tis. Kč
- Kanalizace Zahradní, K Letišti, Ryplička – projekt 600 tis. Kč
- Mateřská škola – zateplení, okna 3 000 tis. Kč
- ČS – okna 200 tis. Kč

2016

- Dům s pečovatelskou službou – zateplení, okna 5 000 tis. Kč
- Kanalizace Zahradní, K Letišti, Ryplička – realizace 4 000 tis. Kč

2017

- Velká louka 3 000 tis. Kč

Tabulka 20: Plán akcí a investic – varianta 2 (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
Kapitálové výdaje	8 900	37 800	9 000	3 000
Financování investic				
Kapitálové příjmy	2 300	2 300	2 300	2 300
Dlouhodobé bankovní úvěry	10 000	33 000		
Investiční dotace	14 417 ⁴	500		5 000
Vlastní zdroje	1 875	19 692	17 692	10 992

⁴ Dosud nečerpané dotace na investice, které budou uskutečněny v roce 2013

10.5.3. Varianta 3

V roce 2015 si město plánuje vzít na financování investic dlouhodobý úvěr v hodnotě 10 miliónů Kč. Výstavba In-line dráhy se uskuteční pouze v případě přidělení dotace. Město bude žádat o dotaci na zateplení a okna domu s pečovatelskou službou. V případě nepřidělení této dotace bude město muset financovat investici z jiných zdrojů (o této možnosti je uvažováno ve variantě 4c). Neuskutečnění projektu Průtah I/27 bude nutné uskutečnit jiným způsobem, nejspíš v dílčích projektech, což může financování prodražit, ale zároveň náklady rozvrhne do několika let.

2014

- Kanalizace Luční ulice 400 tis. Kč
- In-line dráha 500 tis. Kč
- Základní škola – fasáda 8 000 tis. Kč

2015

- Kanalizace Luční ulice – realizace 2 500 tis. Kč
- Kanalizace Zahradní, K Letišti, Ryplička – projekt 600 tis. Kč
- Mateřská škola – zateplení, okna 3 000 tis. Kč
- ČS – okna 200 tis. Kč
- Dům s pečovatelskou službou – zateplení, okna 5 000 tis. Kč

2016

- Kanalizace Zahradní, K Letišti, Ryplička – realizace 4 000 tis. Kč

2017

- Velká louka 3 000 tis. Kč

Tabulka 21: Plán akcí a investic – varianta 3 (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
Kapitálové výdaje	8 900	11 300	4 000	3 000
Financování investic				
Kapitálové příjmy	2 300	2 300	2 300	2 300
Dlouhodobé bankovní úvěry		10 000		
Investiční dotace	14 417 ⁵	500	5 000	
Vlastní zdroje	1 875	9 692	11 192	14 492

⁵ Dosud nečerpané dotace na investice, které budou uskutečněny v roce 2013

Plán akcí a investic může být proveden v několika dalších variantách. Nezískání dotace na in-line dráhu, a tudíž její neuskutečnění, sníží výdaje na tuto investici v roce jejího uskutečnění a příjmy z dotace v dalším roce. Protože město vytváří finanční rezervu, tak se investice zateplení a nová okna v domě s pečovatelskou službou může uskutečnit i v případě, že město na tuto investici nedostane dotaci nebo ji dostane pouze v částečné výši. I v takovém případě město bude vytvářet rezervu v dalších letech.

10.5.4. Varianta 4

Varianta 4 bude pojata jako změna předchozích tří variant (ve variantách 4a-4c). Plán investic v jednotlivých obměnách předchozích variant bude totožný s variantami 1-3. Změna se bude týkat pouze jejich financování. Bude uvažováno, že město nebude mít celý příjem v roce 2014 z dotací, které budou uskutečněny během roku 2013, výše tohoto příjmu je 14 417 tis. Kč a bude počítána v poloviční výši. A zároveň bude uvažováno uskutečnění investice zateplení domu s pečovatelskou službou bez možnosti financovat tuto investici formou dotace. Na projekt In-line dráhy bude dotace poskytnuta v dalším roce po jejím uskutečnění.

Tabulka 22: Plán akcí a investic – varianta 4 (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
VARIANTA 4a				
Kapitálové výdaje	32 400	16 300	7 000	3 000
Zdroje financování	44 384	24 784	10 784	6 084
Rozdíl	11 984	8 484	3 784	3 084
VARIANTA 4b				
Kapitálové výdaje	8 900	37 800	9 000	3 000
Zdroje financování	21 384	48 284	12 784	6 084
Rozdíl	12 484	10 484	3 784	3 084
VARIANTA 4c				
Kapitálové výdaje	8 900	11 300	4 000	3 000
Zdroje financování	11 384	15 284	6 284	4 584
Rozdíl	2 484	3 984	2 284	1 584

10.6. Dluhová služba a stav volných peněžních prostředků

Dluhová služba k úvěrům uzavřeným do roku 2013. Jak je uvedeno v tabulce č. 5, tak v roce 2015 je splatný úvěr za 182,4 tis. Kč, tím dojde ke snížení dluhové služby a možnosti lepšího financování dalších investic použitím nového úvěru, v roce 2017 je splatný další úvěr a v roce 2020 bude město nezatíženo splátkami dlouhodobých úvěrů

v případě, že si nevezme v dalších letech úvěr nový. Město plánuje k financování investic si v příštích letech vzít 2 dlouhodobé úvěry.

Tabulka 23: Stávající dluhová služba města Plasy k 1. 1. 2013 (v tis. Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016
Dluhová služba	1 485	1 485	1 471	1 400
Rok	2017	2018	2019	2020
Dluhová služba	1 400	1 000	1 000	1 000

Město plánuje výši budoucích úvěrů a dobu jejich splácení, neznámá je však úroková sazba, za kterou by město mohlo úvěry od banky získat. V následujících tabulkách jsou uvedeny plánované úvěry – jejich roční splátka, celková výše dluhu a úroku při několika úrokových sazbách. Ve výhledu je počítáno s úrokovou sazbou 3 % u obou úvěrů.

Tabulka 24: Dlouhodobý úvěr v hodnotě 33 miliónů Kč

Dlouhodobý úvěr za 33 000 000 Kč			
úroková sazba	roční splátka	celková výše dluhu	celková výše úroků
5,0%	3 179 296	47 689 440	14 689 440
3,0%	2 764 297	41 464 455	8 464 455
2,5%	2 665 293	39 979 395	6 979 395
2,0%	2 568 241	38 523 615	5 523 615
1,5%	2 473 164	37 097 460	4 097 460

Tabulka 25: Dlouhodobý úvěr v hodnotě 10 miliónů Kč

Dlouhodobý úvěr za 10 000 000 Kč			
úroková sazba	roční splátka	celková výše dluhu	celková výše úroků
5,0%	1 295 046	12 950 460	2 950 460
3,0%	1 172 305	11 723 050	1 723 050
2,5%	1 142 588	11 425 880	1 425 880
2,0%	1 113 265	11 132 650	1 132 650
1,5%	1 084 342	10 843 420	843 420

Celková dluhová služba je uvedena v tabulce č. 26 na základě financování jednotlivých variant plánu investic dlouhodobými úvěry. Úroky jsou přičteny k výdajové stránce běžného rozpočtu a splátka jistiny těchto úvěrů ke kapitálové části rozpočtu.

Tabulka 26: Celková dluhová služba města Plasy podle jednotlivých variant plánu investic (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
varianta 1	4 249	5 407	5 337	5 337
varianta 2	2 657	5 407	5 337	5 337
varianta 3	1 485	2 643	2 572	2 572

10.7. Rozpočtový výhled 2014-2017 a finanční rezerva

V běžné části rozpočtu je ve všech letech vytvořena finanční rezerva, která stabilizuje hospodaření města a umožní městu snáze překlenout časový nesoulad mezi příjmy a výdaji města v rozpočtovém roce.

Tabulka 27: Běžná část rozpočtového výhledu v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy	32 981	33 671	34 367	34 876
Nedaňové příjmy	6 974	6 928	6 944	6 935
Neinvestiční dotace	16500	14500	14500	14500
Celkem	56 455	55 099	55 811	56 312
Běžné výdaje (varianta 1)	42 802	43 038	42 984	42 905
Běžné výdaje (varianta 2)	42 112	43 065	43 012	42 934
Běžné výdaje (varianta 3)	41 812	42 101	42 103	42 080
Rozdíl (varianta 1)	13 653	12 061	12 826	13 406
Rozdíl (varianta 2)	14 343	12 034	12 798	13 378
Rozdíl (varianta 3)	14 643	12 998	13 708	14 232

Kapitálová část rozpočtu ve variantách 1-3 je také přebytková. Dlouhodobé úvěry zvyšují příjmovou stránku kapitálové části rozpočtu a umožňují uskutečnit investice, které jsou finančně velmi náročné a jejich financování z vlastních zdrojů by pro město nebylo proveditelné nebo velmi obtížné. Použití dlouhodobých úvěrů zvyšuje zadluženost města. Město Plasy není příliš zadlužené a v příštích letech zvládne splácet všechny své úvěry. V souvislosti s dlouhodobými úvěry musí město splácet úroky, které se promítnou v běžné části rozpočtu, v kapitálové části je počítáno pouze se splátkou jistiny dlouhodobých úvěrů. Město ve všech třech variantách vytváří rezervu, kterou může využít na financování nových investic v dalších letech.

Tabulka 28: Kapitálová část rozpočtového výhledu v letech 2014-2017 - varianty 1-3
(v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
VARIANTA 1				
Kapitálové výdaje	32 400	16 300	7 000	3 000
Zdroje financování	51 592	31 992	22 992	18 292
Rozdíl	19 192	15 692	15 992	15 292
Splátka jistiny úvěrů	3 101	4 012	4 023	4 106
Rozdíl kapitálové části rozpočtu	16 091	11 680	11 969	11 186
VARIANTA 2				
Kapitálové výdaje	8 900	37 800	9 000	3 000
Zdroje financování	28 592	55 492	19 992	18 292
Rozdíl	19 692	17 692	10 992	15 292
Splátka jistiny úvěrů	2 199	3 985	3 995	4 077
Rozdíl kapitálové části rozpočtu	17 493	13 707	6 997	11 215
VARIANTA 3				
Kapitálové výdaje	8 900	11 300	4 000	3 000
Zdroje financování	18 592	22 492	18 492	16 792
Rozdíl	9 692	11 192	14 492	13 792
Splátka jistiny úvěrů	1 327	2 185	2 140	2 167
Rozdíl kapitálové části rozpočtu	8 365	9 007	12 352	11 625

Kapitálová část rozpočtu po obměně předchozích variant přestává být přebytková v roce 2016 u variant 4a a 4b u varianty 4c od roku 2017. Při takovém způsobu financování nebude moci město uskutečnit všechny investice, nebo je bude muset financovat vyšším úvěrem.

Tabulka 29: Kapitálová část rozpočtového výhledu v letech 2014-2017 - varianta 4
(v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
VARIANTA 4a				
Rozdíl	11 984	8 484	3 784	3 084
Splátka jistiny úvěrů	3 101	4 012	4 023	4 106
Rozdíl kapitálové části rozpočtu	8 883	4 471	-239	-1 022
VARIANTA 4b				
Rozdíl	12 484	10 484	3 784	3 084
Splátka jistiny úvěrů	2 199	3 985	3 995	4 077
Rozdíl kapitálové části rozpočtu	10 285	6 498	-211	-994
VARIANTA 4c				
Rozdíl	2 484	3 984	2 284	1 584
Splátka jistiny úvěrů	1 327	2 185	2 140	2 167
Rozdíl kapitálové části rozpočtu	1 157	1 799	143	-584

V následující tabulce je zobrazena finanční rezerva podle jednotlivých variant. Finanční rezerva umožňuje městu překlenout nesoulad mezi příjmy a výdaji, slouží k rozvoji města a usnadní úvěrování investic. V případě 4a-4c je část jistiny dlouhodobých úvěrů splácena z přebytku běžné části rozpočtu.

Tabulka 30: Celková finanční rezerva v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Rok	2014	2015	2016	2017
Varianta 1	29 744	23 741	24 796	24 592
Varianta 2	31 836	25 741	19 796	24 592
Varianta 3	23 008	22 005	26 060	25 857
Varianta 4a	22 536	16 532	12 587	12 384
Varianta 4b	24 627	18 532	12 587	12 384
Varianta 4c	15 800	14 797	13 851	13 648

11. Řešení a výsledky

Rozpočtový výhled je vytvořen v několika variantách, v závislosti na možném rozvržení investic. Ve všech variantách vychází rozpočtová rezerva, ale ve variantách 4a, 4b a 4c vychází v některých letech kapitálová část schodková. Je potřeba uvážit záměry města v delším časovém období a zvážit schopnost splácet dluh města i v dalších letech než, na které je sestaven rozpočtový výhled. Hospodaření města je stabilní a přebytek běžné části rozpočtu umožní snadno zvládnout i nečekané výkyvy v příjmech nebo výdajích. A zároveň umožní z části financovat investice vlastními zdroji. Pokud by město nechtělo udržovat finanční rezervu v takové výši, může uvažovat o nižších dlouhodobých úvěrech, tím také sníží dluhovou službu města a finanční rezervu, kterou může využít v dalších letech.

Rozpočtový výhled by se mohl měnit ve všech částech. V příjmové stránce je rozdělení na daňové, nedaňové, kapitálové a dotační příjmy. U sdílených daňových příjmů může dojít k výrazné změně, jestliže dojde ke změně zákona o rozpočtovém určení daní. Za předpokladu, že nedojde ke změně tohoto zákona, jak je uvažováno ve výhledu, i tak se sdílené příjmy mohou lišit, a to dojde-li k výkyvům ukazatelů, které je ovlivňují (např. počet obyvatel), zároveň v odhadu je jistá nepřesnost z důvodu použití celkového procenta a koeficientu postupných přechodů pro ostatní obce v hodnotě pro rok 2013, které se v budoucnosti budou měnit. Nedaňové a kapitálové příjmy může město ovlivnit, u dotací takovou možnost nemá. Běžné výdaje se mohou lišit v souvislosti s rozšiřováním nebo útlumem veřejných statků zajišťovaných městem anebo zavedením statků nových. U plánu investic může nastat mnoho jiných variant z různých důvodů, které pak ovlivní i dluhovou službu.

Město mělo v minulých letech stabilní hospodaření, v roce 2013 pak došlo k předfinancování několika projektů, na které v dalším roce město dostane dotace. V dalších letech, na která je sestavován rozpočtový výhled, bude hospodaření města přebytkové za předpokladu, že nedojde k velkým výkyvům v hospodaření města.

12. Doporučená praxe tvorby rozpočtového výhledu města

Před sestavením rozpočtového výhledu je nutné vycházet z minulého hospodaření. Z toho důvodu je vhodné provést analýzu, která celkově zhodnotí hospodaření města v minulých letech a určí výchozí situaci pro hospodaření v dalších letech. Je potřeba stanovit, čeho se chce analýzou hospodaření dosáhnout. Analýza také umožní stanovit celkovou zadluženost, dluhovou službu, možnosti získání dalšího úvěru a schopnost města jej splácet. Při přebytku rozpočtu v minulých letech je vhodné jej použít k dalšímu rozvoji města.

Rozpočtový výhled je vhodné sestavovat v rozdělení na běžnou část a kapitálovou část. V běžné části je vhodné stanovit výši příjmů, jaké může město očekávat v příštích letech, u výdajů je třeba určit, které jsou nutné a jaká bude jejich výše, ostatní běžné výdaje je nutné naplánovat podle příjmové stránky rozpočtu, aby se město nedostalo dlouhodobě do schodku v běžné části rozpočtu. Města pro svůj rozvoj plánují různé projekty. Měly by vytvořit seznam projektů, kde by měla být určena finanční náročnost a možná doba uskutečnění. Tento plán projektů zahrnou do kapitálové části rozpočtu i se způsobem financování. V konečné fázi rozpočtového výhledu by měly být stanoveny všechny druhy příjmů a výdajů, celková výše příjmů a výdajů v běžné i kapitálové části, rozdíl příjmů i výdajů pro obě části i v souhrnu za celý rozpočtový výhled. Nakonec je nutné říci, je-li takové hospodaření pro město dlouhodobě udržitelné a souhlasí-li se záměry města, a pokud ne, tak jaké by měly nastat změny.

Sestavením rozpočtového výhledu práce s ním nekončí. V dalších letech nastanou změny, se kterými se ve výhledu nepočítá a některé z nich výrazně ovlivní hospodaření města. O tyto změny je třeba upravit výhled. Zároveň je nutné pro provádění změn stanovit určitá pravidla, např. kdo je bude provádět, schvalovat a jak často. Z rozpočtového výhledu by měl vycházet roční rozpočet. Pokud se liší, mělo by být zdůvodněno proč, a jestliže tato změna ovlivní i další roky, tak o ni upravit rozpočtový výhled. V době schvalování ročního rozpočtu by měl být rozpočtový výhled prodloužen o jeden rok. V té době je vhodné také provést všechny známé změny ve výhledu a schválit je.

13. Závěr

Cílem práce je sestavit rozpočtový výhled města. Rozpočtový výhled je sestaven pro město Plasy na 4 roky, a to na roky 2014 až 2017.

V literární rešerši je přiblížena problematika týkající se příjmů a výdajů měst, metod odhadu příjmů a výdajů, rozpočtu a rozpočtového výhledu. V metodice jsou uvedeny postupy rozdělené podle jednotlivých druhů příjmů a výdajů, plánu investic a dluhové služby, ve stejném rozdělení je sestaven i rozpočtový výhled.

Před konkrétním odhadem položek rozpočtového výhledu je provedena analýza hospodaření města Plasy v letech 2009 až 2012, podle které bylo hospodaření města v minulých letech stabilní. Nejvýznamnějším příjmem města jsou daňové příjmy, jejichž výše se od roku 2013 výrazně zvýšila, což je způsobeno změnou zákona o rozpočtovém určení daní k 1. 1. 2013. Dalším důležitým příjmem jsou neinvestiční dotace, jejich výše však není snadno předvídatelná. Naopak stabilním příjmem běžné části rozpočtu jsou nedaňové a kapitálové příjmy. Největší část běžných výdajů město vynakládá na zajištění služeb pro obyvatelstvo a na činnost místní správy. Běžná část rozpočtového výhledu vychází přebytková ve všech letech, na které je rozpočtový výhled sestaven. V kapitálové části je uveden variantní plán investic, který je proveden ve třech základních variantách na základě možností uskutečnění finančně náročné investice Průtah I/27. Ve variantě 4 zůstává rozvržení investic stejné, dochází pouze ke snížení příjmů, ze kterých jsou investice financovány. S jednotlivými variantami plánu investic souvisí dluhová služba, která se u města Plasy týká pouze dlouhodobých úvěrů, ze kterých jsou financovány právě investice. Kapitálová část rozpočtového výhledu vychází přebytková ve variantách 1-3, ve variantách 4a-4c je v některých letech schodková. Schodek ve variantách 4a-4c je způsoben splácením dluhové služby. Celková finanční rezerva vychází kladná pro všechny varianty rozpočtového výhledu.

Rozpočtový výhled je vhodné sestavovat na základě analýzy hospodaření minulých let a v rozdělení na běžnou a kapitálovou část. Sestavením rozpočtového výhledu práce s ním nekončí. Z rozpočtového výhledu by měl vycházet roční rozpočet města. Zároveň se schvalováním ročního rozpočtu je vhodné, aby rozpočtový výhled byl prodloužen o jeden rok. V příštích letech také nastanou změny, o které je třeba upravit rozpočtový výhled.

Summary

The aim of this work is to compile the budgetary aspect of town. At the beginning of the work, there are introduced problems of the incomes and costs of the town, processes of the estimation of the incomes and costs, the budget and the budgetary aspect. In philosophy, there are explained processes which are divided according to individual kinds of incomes and costs, a plan of capital assets and debit services. The budgetary aspect is compiled in the same composition. This is made for the town of Plasy for four years, i.e. from 2014 to 2017. The budgetary aspect is divided on the common part and the capital part of the budgetary aspect. In the capital part, there is performed a variant plan of the capital assets, the capital part is divided on three basic variants and the fourth variant by, which is a modification of the previous variants. In the common part of the budgetary aspect, there is formed a financial reserve for all variants in all years of the budgetary aspect. The capital part of the budgetary aspect is an overspill in variants 1-3, variants 4a-4c are deficient in some years. The town of Plasy has only a long-term debt, which will be refunding in the year of 2020 if a new debt will not be taken. The town will think of two long-term debts of financing the capital assets. The town will make up an extinction in variants 1-3 and at the same time it will generate the financial reserve. In variant 4a-4c, there will be a deficit of the capital part of the budgetary aspect in some years, which will be due to the amortization of the principle of long-term debts. In such a case, there will be a need of considering the plans and the ability of pay-off debts of town in a longer time period. The economy of town will be firm and the surplus of the common part of the budgetary aspect will enable to manage unexpected changes in the incomes or costs, too. This surplus will enable from the partial financing of the capital assets. The economy of town will overspill from the reason of surplus in a common part of the budgetary aspect in all years of the budgetary aspect. This surplus is possible by using the deficit in the capital part in variants 4a-4c.

Keywords: incomes and costs of town, budget, budgetary aspect, capital assets, debit service

Seznam literatury

HORIZNKOVÁ E., NOVOTNÝ V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, ISBN 978-80-7380-263-9

LEDNICKÝ V. *Tvorba strategie územního celku*. 1. vydání. Ostrava: VŠB-Technická univerzita Ostrava, 2003, ISBN 80-248-0468-9

PAŘÍZKOVÁ I. *Finance územních samosprávných celku*. 1. vydání. Masarykova univerzita Brno, 1998, ISBN 80-210-1997-2

PEKOVÁ J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, ISBN 978-80-7357-614-1

PEKOVÁ J., PILNÝ J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005, ISBN 80-7357-052-1

PROVAZNÍKOVÁ R., *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vydání. GRADA PUBLISHING, a. s., 2009, ISBN 978-80-247-2789-9

SCHNEIDEROVÁ I. *Rozpočtová skladba a rozpočtový proces*. 1. vydání. REVOS-L, Rožďalovice, 2006, ISBN 80-90-3160-3-4

TOTH, P. a kol. *Financování obcí – sociálně ekonomický rozvoj systému*. 1. vydání. Praha: OECONOMICA, 2005, ISBN: 80-245-0957-1

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

BŘEŇ, Jan. Rozpočet a závěrečný účet obce I. *Obec a finance*. roč. 2011, č. 5. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6528699>

BŘEŇ, Jan. Rozpočet a závěrečný účet obce II. *Obec a finance*. roč. 2012, č. 1. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6538099>

NESHYBOVÁ, Jarmila. 2010. *Víceleté rozpočtování a jeho vliv na rozpočty ÚSC (výsledky dotazníkového šetření)*. 2010 Masarykova univerzita Brno, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra Veřejné ekonomie.

PETEROVÁ, Helena. Finanční hospodaření obcí podle novelizací, které nabyly účinnosti na přelomu roku. *Obec a finance*. roč. 2012, č. 3. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?> (B)

PETEROVÁ, Helena. Rozpočet a závěrečný účet – tvorba, zveřejnění, třídění a změny. *Obec a finance*. roč. 2012, č. 2. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6544273> (A)

SEDMIHRADSKÁ, Lucie. Možnosti využití nových rozpočtových metod a nástrojů v rozpočtovém procesu obcí ČR. Dostupné z: http://kvf.vse.cz/storage/1168944216_sb_sedmihradska.pdf

Fiskální výhled České republiky, Ministerstvo financí ČR, listopad 2012, ISSN 1804-7998

Makroekonomická predikce České republiky, Ministerstvo financí ČR, leden 2013, ISSN 1804-7971

webové stránky města Plasy

Seznam grafů a tabulek

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel města Plasy v letech 2004 - 2012	38
Graf 2: Vývoj salda rozpočtu města Plasy	40
Graf 3: Vývoj příjmů a výdajů města Plasy	40
Graf 4: Vývoj a struktura příjmů města Plasy	41
Graf 5: Vývoj a struktura výdajů města Plasy	42
Tabulka 1: Bilance příjmů a výdajů města Plasy v letech 2009 -2012	39
Tabulka 2: Vývoj hospodaření města Plasy – zhodnocení za pomoci některých ukazatelů hospodaření ..	42
Tabulka 3: Ukazatele zadluženosti města Plasy	43
Tabulka 4: Vývoj dluhu města Plasy k 31. 12. (v tis. Kč)	43
Tabulka 5: Dlouhodobé úvěry města Plasy k 1. lednu 2013	43
Tabulka 6: Stav peněžních prostředků k 31. 12. v tis. Kč	43
Tabulka 7: Odhad ukazatelů pro propočet daňových příjmů města Plasy podle novely zákona o RUD k 1. 1. 2013	44
Tabulka 8: Odhad sdílených daňových příjmů města Plasy (v tis. Kč)	44
Tabulka 9: Odhad daní a poplatků z vybraných činností a služeb města Plasy (v tis. Kč)	45
Tabulka 10: Odhad daňových příjmů města Plasy (v tis. Kč)	45
Tabulka 11: Odhad nedaňových příjmů města Plasy v odvětvovém třídění (v tis. Kč)	45
Tabulka 12: Odhad kapitálových příjmů města plasy (v tis. Kč)	46
Tabulka 13: Dotace na pečovatelskou službu v minulých letech (v tis. Kč)	46
Tabulka 14: Odhad neinvestičních dotací města Plasy (v tis. Kč)	47
Tabulka 15: Odhad běžných výdajů města Plasy v odvětvovém třídění (v tis. Kč)	47
Tabulka 16: Úroky z dlouhodobých úvěrů podle jednotlivých variant plánu investic (v tis. Kč)	47
Tabulka 17: Běžné výdaje s úroky z dlouhodobých úvěrů (v tis. Kč)	48
Tabulka 18: Odhad běžných výdajů celkem (v tis. Kč)	48
Tabulka 19: Plán akcí a investic – varianta 1 (v tis. Kč)	49
Tabulka 20: Plán akcí a investic – varianta 2 (v tis. Kč)	50
Tabulka 21: Plán akcí a investic – varianta 3 (v tis. Kč)	51
Tabulka 22: Plán akcí a investic – varianta 4 (v tis. Kč)	52
Tabulka 23: Stávající dluhová služba města Plasy k 1. 1. 2013 (v tis. Kč)	53
Tabulka 24: Dlouhodobý úvěr v hodnotě 33 miliónů Kč	53
Tabulka 25: Dlouhodobý úvěr v hodnotě 10 miliónů Kč	53
Tabulka 26: Celková dluhová služba města Plasy podle jednotlivých variant plánu investic (v tis. Kč) ..	54
Tabulka 27: Běžná část rozpočtového výhledu v letech 2014-2017 (v tis. Kč)	54
Tabulka 28: Kapitálová část rozpočtového výhledu v letech 2014-2017 - varianty 1-3 (v tis. Kč)	55
Tabulka 29: Kapitálová část rozpočtového výhledu v letech 2014-2017 - varianta 4 (v tis. Kč)	55
Tabulka 30: Celková finanční rezerva v letech 2014-2017 (v tis. Kč)	56